

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE
SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUN-
GARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE
THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND
MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXV. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN,

1937 OKTÓBER 28.

NO. 44. SZÁM

ÉG A BÁNYA VAD ERŐVEL

A pennsylvániai Washington környékét teljes pusztulással fenyegeti a bányatűz

Pittsburghtól délre, körülbelül harminc mérföld távolságban, Washington bányavároska szélen ismeretlen okból kigyulladt a Country Club Mine néven ismert puhaszén bányafőtárnája és minden oltási kísérlet dacára a tűz egyre rohamosabban terjed a föld mélyében. Az országutak, vasúti pályatestek és hidak máris olyan veszedelemben forognak, hogy az állami csendőrség állandóan keszenlétben áll és ha a tüzet nem tudják eloltani, akkor az egész környéket elszigetelik.

A bányában a tűz éjfél után tört ki pillanatok alatt olyan erővel, hogy a dolgozó bányászok egymás hegyén-hátán menekültek a felszínre. Több bányamérnök szállott alá a mélységbe és azzal tértek vissza, hogy óriási mennyiségű víz lenne szükséges a tűz eloltásához. Megpróbálkoztak azzal, hogy a tárna száját be-robbantás és így a tüztől a levegőt elzárják, de a bányafelett levő sziklatömbökben nagy hasadások vannak, amelyek keresztül állandóan levegőt kap a tűz és két nap alatt olyan arányokat öltött, hogy a főtárna egész hosszában lángokban áll.

A Pennsylvania és a Pittsburgh Railway Company sinei éppen ott mennek át, ahol a vágányok alatt a tűz van. Közvetlen közelben halad el az országút is és kétségtelen, hogy a hamarosan bekövetkező földbeomlások nagy veszedelemmel fenyegetnek. A McClune hid alatti tartó pillérek máris megerezkedtek úgy, hogy a hidat leszakadás fenyegeti.

A megyei hatóságok az államhoz fordultak segítségért, de a bányatörvények hiányossága folytán a kormányknak nincs jogcím arra, hogy intézkedéseket tegyen. Ennek dacára utasították az állami csendőrséget, hogy tegye meg a tűz eloltása érdekében a legjobbat saját hatáskörében.

A bánya a Wisconsin államában élő Charles E. Davis és családjának tulajdona. Davis táviratilag jelentette, hogy nincs anyagi módja a tüztől való munkákra és kérte, hogy szerezzenek részére szövetségi kölcsönt, amivel a bányát meg lehet menteni.

A HILLSBOROI BÁNYÁT NEM NYITJÁK MEG

Az április elején megbukott illinois Hillsboro Coal Company zavaros ügyeit nem sikerült tisztázni és a bánya megmentésére vállalkozott bányászok felhagytak minden reménnyel, hogy a bányát saját kezelésükben üzembe helyez-
zék

A BOOTLEG Bányászaton csak új Gyárakkal lehetne segíteni

Gyárakat kell vinni a keményszén vidékre, mert különben nem lehet a bootleg bányákat a végleg elfajult viszonyok között kiszorítani a versenyből

Pennsylvania állam megalálta végre a módját annak, hogy miként lehetne a bootleg bányászatot megszüntetni és most már csak az a kérdés, hogy meg lehet-e valósítani az alaposan és részletesen kidolgozott terveket.

A bootleg bizottság szokatlan hangú jelentése ezeket mondja:

— Amíg munkanélküli emberek vannak a keményszén vidéken, addig mindig lesznek bootleg bányászok is. Éhező emberek kezét nem lehet megfogni. Amíg a munkanélküli bányász látja, hogy csak neki kell vesse a csákányt a lába alatt elterülő és kenyeret adó szénnek, addig lopni fogja a szénét, ha ezer rendőr áll is mögötte.

A szokatlan megállapítás után a bizottság azt mondja, hogy új gyárakat kell hozni a keményszén bányáinak vidékére. Gyárakat, amelyek munkát adnak az embereknek és amint ezek a gyárak lehetőséget adnak a kenyérkeresetre, a bootleg bányászokat önmagától szűnik meg. Nincs olyan buta ember, aki nehéz munkával szemet lopjon akkor, mikor a gyárban biztonságosabb megélhetést talál nagyobb jövedelem mellett.

A bányásznak a bootleg-üzem nem jövedelmes. Éppen csak annyit keres, hogy egy falat kenyeret tudjon vele vásárolni, de alapjában véve nyomorog családjával együtt és csak azért folytatja a tilos munkát, mert másra alkalma nincs.

Széleskörű vizsgálat állapította meg azt a tényt, hogy maguk a bányászok utálják a bootleg bányászatot, amelyet folytatnak. Tudják, hogy eléjük állandó veszedelemben forog. Tudják, hogy éhbéreként dolgoznak és ki vannak téve annak, hogy a törvény színe elé kerülnek. Tudják, hogy a bootleg üzem sokáig nem tartható fenn, de keserűen mondják:

— Mit tehesünk addig, a míg valami jobb akad?

Az új gyárak felállításával akarja a bottleg bizottság a kérdést megoldani. Azt ajánlják, hogy az állam, a megyék és városok adjanak számottevő előnyöket az új gyáraknak, a törvényes bányák pedig szállítsák az új gyárak részére olcsóbban a szén.

A bootleg bányászok szervezete nagy tetszéssel fogadta a tervet, de érthető aggodalommal kérdezték a bizottságtól:

— Ki fogja azokat az új gyárakat felépíteni? Berendezni? Üzemben tartani?

Erre a kérdésre, amely az egész javaslat ütköző pontja, a bizottság nem tudott feleletet adni. Új gyárak alapítását adni. Új gyárak alapítására a mai viszonyok nem kedvezők a keményszén vidéken, ahol csak munkaerő és szén

van bőven, de a tőke kevés.

Harrisburgban a kormányzat egyelőre nem nyilatkozott a jelentés felől, csupán a kormányzó mondott annyit az újságíróknak:

— Washington nélkül mi nagyon keveset tehetünk és nagy kérdés, hogy a szövetségi kormányknak van-e módja ilyen nagyarányú próbálkozásra? A viszonyok javulása dacára Harrisburgban még mindig negyvenezzerre becsülik a bootleg bányászok számát.

ELVESZETT A BÁNYÁBAN AZ EGYIK ELŐMUNKÁS

A Glen Alden Coal Company Truesdalen levő bányájában egy lezuhanó kő fejelevágta Edward S. Powell előmunkást úgy, hogy eszjárása megbénult. Két napi kutatás után találták meg két támaszpillér közé rejtőzve a szerencsétlenül járt embert, akit a kórházba vittek ápolás végett.

BÜNÖS GONDATLANSÁG OKOZTA AZ ALABAMAI VÉGZETES ROBBANÁST

Az állami bánya-ellenőr egy eldobott és félig elégett gyufát talált a felrobbant bányában és ennek tulajdonítja a végzetes szerencsétlenséget

Bűnös gondatlanság vagy szándékos rosszakarat okozta a végzetes alabamai bányarobbanást a Mulga nevű szénbányában, amelynek harmincegy ártatlan, mit sem sejtő bányász lett az áldozata.

Alabama állam egyik bánya ellenőre, akit a legkiválóbb bányamezőnek tartanak, két teljes napot töltött a felrobbant bányában és vizsgálatának eredményéről megdöbbentő jelentést tett az állam kormányzójának.

— Egy félig elégett gyufát találtam a tárna padlóján ott, ahol a robbanás történt. A gyufa mellett egy nyitva levő biztonsági lámpa volt, de feltehetően, hogy ezt a lámpát a robbanás ereje nyitotta ki. Az a gyanom, hogy a robbantásokkal végző bányász lámpája kialudt és azt a bánya mélyén akarta újra meggyújtani. A tárnában a szellőztető ajtó éppen zárva volt és így a gáz felgyülemlt. Abban a pilla-

natban, amint a gyufa lángot vetett, a gáz felrobbant és az első robbanást a többi gyors sorrendben követte.

A vizsgálat folytán a bányát zárva tartják és így 1,750 bányász maradt ideiglenesen kereset nélkül. A harmincegy áldozat közül tizenhárom férfi ember volt és a többi fekete.

Ha az állami vizsgáló biztos feltevése helytálló, akkor a robbanás miatt senkit nem lehet felelősségre vonni, mert a gondatlanul bűnös ember volt bizonyára az első, aki meghalt.

A robbanás után csak egyetlen ember maradt élve, egy Ican Cox nevű bányász, aki azonban úgy összegegett és főleg tüdeje szenvedett oly erős sérüléseket, hogy beszélni nem tudott és két napi szenvedés után meghalt a kórházban a nélkül, hogy tanuvallomást tehetett volna.

“Magyar frontot!”

Magyar Amerika egységes volt, ha nem is volt egy egységbe szervezve, negyven éven keresztül.

Voltak mindig, akik különböző világfelfogást követtek, voltak mindig konzervatív, progresszív és radikális elemek közöttünk, de negyven éven át természetesen tartotta mindenki, hogy Magyar Amerika egy tekintetben, a magyarság tekintetében csak egy frontot alkothat.

Néhány éve egy félrevezetett kis tábor számára leírták a jelszót, hogy a hazát se ebben az Új Hazában, sem a Szülő hazában nem lehet nekik keresni, hogy szélsőséges felfogásuk egy idegen, általuk soha nem látott országhoz köti őket, amit egymás között “munkáshazának” neveztek.

És akik a világosságért a Sovjet vörös csillaga után indultak, élesen szembe álltak minden olyan... amerikai magyarral, aki az új lidércfénnyben nem tudott látni megváltást.

Először élesen elkülönítette magát a vörös front s addig nem jelentett méltelyt és veszedelmet az amerikai magyarság számára, mert addig a fajtágadás Káin-bélyegét önmaguk tüzték magukra.

A vörös front csak akkor kezdett fájo és utálatos kelevénnyé dagadni, mikor a sarlót-kalapácsot eldugták, mikor egy néhány jóhiszemű radikális felfogású magyar embert maguk mellé fogadva, elkezdtek önmagukat “egység-frontnak” nevezni.

Senki nem tudta, ma sem igen tudja, kinél végződött ez az álrühadás öltözött “egység-front” s bár azt tudtuk, hogy

azoknál a félrevezetett embereknél kezdődött, akik a Sovjetet a saját munkáshazájuknak nevezték.

S olyan lármát csaptak ennek az “egységfrontnak” a nevében, mint azok a “banda-emberek”, akik negyven-ötven éve a magyar falvakat járták s kezükben dudával, hátukon dobbal, a dob tetején réztányérokkal egymaguk bandát csináltak.

A banda-emberek handabandája itt lármázik közöttünk s vannak kishitiek, akik azt hiszik, hogy az amerikai magyarság tekintélyes töredéke fujja a kórust, a vörös-kórust, „a mely tulordit minden hangot s amely tülekedésével maholnap azt ambicionálja, hogy az amerikai magyarság frontján lármázzon.

És mert tudják, hogy a vörös békát az amerikai magyarak tulnyomó többsége soha és semmiféle garnirunggal nem fogja lenyelni, most új alakban, új rohamot akarnak ellenünk intézni.

Mikor a sarlót és a kalapácsot eliskasztották és az “egységet” tüzték ki hamisított gégernek, a magyarság még mindig látta, hogy a vörös csárdába csalogatnak bennünket.

Most átfestik a csárda falát, most akár a nemzetiszínű kóvénnyé dagadni, mikor a sarlót-kalapácsot eldugták, mikor egy néhány jóhiszemű radikális felfogású magyar embert maguk mellé fogadva, elkezdtek önmagukat “egység-frontnak” nevezni.

Itt az ideje, hogy vége szakadjon a csalásnak!

Itt az ideje, hogy Magyar Amerika vágja le a kelevényt magáról s értessük meg önmagunkkal is, másokkal is, hogy csak banda-emberek handaban-

dáznak közöttünk, hogy itt nincs semmiféle vörös egységfront, hogy az amerikai magyarság csak két hazát akar ismerni. Az Új Hazát, amelyben kenyeret és otthont találunk és az Óreg Hazát, amelynek emlékét hordozzuk a szívünkben.

Itt az ideje, hogy alakuljon ki a MAGYAR FRONT, amely minden salakot lelődjön magáról. Amely ne tölje meg a falat közt a bomlasztást, amely kemény egységgel álljilon minden álcázott vörös roham útjába.

Nincs többé ebben a tekintetben egységes magyarság, élesen ketté választottak bennünket azok, akik “munkáshazáról” beszéltek, mikor a Sovjet csillaga után indultak s nem engedhetjük meg, hogy most egy trójai falóban vissza-csempésszék magukat, hogy a belülről-furast előlről kezdhessek.

Ha megcsinálták a vörös egységfrontot, arra Magyar Amerika csak egységes Magyar Fronttal felelhet, amely az Egyesült Államokban élő magyarak kilencven százalékát foglalja magában.

Elég volt a türelemből és elég volt a felelőtlen vörös és rosszaszínű lármából.

Valljon szint mindenki és ne ámtsa se önmagát, se más, aki a lármától megrettenve az új vörös frantnak behódol, hogy itt valamit titokzatos ölelkezés folyának különböző érzelmi magyarok közt, akik bizonyos kérdésben egymásra találtak.

Meg kell csinálni az egységes Magyar Frontot, amelynek sürü és kemény sorain minden bomlasztás vereséget szenved,

MOST MÁR JAVÁBAN FOLYIK A NAGY VERSENY

A Magyar Bányászlap olvasói hinni sem akartak a szerzőjüknek, mikor két hónapja kihirdettük, hogy lapunk három előfizetője az újság költségén fogja a jövő év nyarán szép Magyarországot megjárni.

És mert eleinte sokan azt hitték, hogy talán százszámra várjuk az előfizetőket a nyertesektől, eleinte kevesen fogtak a munkához. És lassan indultak a nyertesek útjára, a mely Budapestre fogja őket vezetni.

Ma azonban folyik a verseny és lassan kialakul, hogy kik a komoly versenyzők, hogy kik szánták rá magukat igazán a munkára.

Nem azt akarjuk ezzel írni, hogy sok új előfizetőt szerzett egy-egy versenyző, hiszen ritka a magyar bányász s a versenyzők hetenként egy-két előfizető felírásával bátran számíthatnak a győzelemre. Inkább azt jelezzük, hogy kik dolgoznak rendszeresen, szívesen, hogy a hajójegyet megkapják.

A fiatalok közt a legérdekesebb és a legszorgalmasabb versenyző mindenestre Hegedűs Béla, a lancasteri egyetem kitűnő tanulója, akinek segitene a kelet ohioi bányászok. Ezen a területen egy öreg bajtársunk vette fel a versenyt Hegedűssel szemben és Ersek Józseffel, a közbecsülésnek örvendő öreg testvérrel számolni kell minden embernek, aki érdekelve van a nemis versenyben.

Lengyel János, ugyancsak Kelet Ohioból lassan indul, de a tapasztalat azt mondja, hogy aki lassan jár, tovább ér.

Tőlük nem nagyon messze van McMechen, ahol Horváth György számít egy hajójegyre és mivel arrafelé elég magyar van, nem lepne meg bennünket, ha Horváth testvér szép eredményeket mutatna

Nem maradtak ki a versenyből azok sem, akik a bányák-

amely egy kérdésben semmiféle megalkuvást nem ismer.

Felszólítunk mindenkit, aki tényezője, munkása, szolgája az amerikai magyar életnek, hogy fogjunk hozzá a munkához és ertse meg mindenki, hogy most bün a megalkuvás és még nagyobb bün a tétlenség.

Aki nem akar részese lenni egy Magyar Frontnak, az ne álltasson bennünket, az ölelkezzék össze a vörös métellyel, de aki úgy érzi, hogy a helye ezen az oldalon van, az szóljon meg és mozduljon meg, amíg nem késő.

Az elhanyagolt kelevény megfertőzi az egész testet s Magyar Amerika nem engedhet meg egy súlyos betegséget, egy idő előtti pusztulást magának.

Hivunk é svárunk mindenkit az építő munkára és elvárjuk, hogy ebben a kérdésben szint vall és megszólal mindenki.

Magyar Amerika elhivatott vezetőit, egyleti tisztviselőit, papjait és lapjait felszólítjuk a munkára.

nak bucsut mondtak és László Sándor New Yorkban, Nagy Lajos Hammondon sorozza szorgalmasan az új katonákat a magyar bányásztáborba.

Az ő munkájuk nehéz, mert városokban kevés a bányász, de könnyű, mert városokban bőségesen van magyar ember. Erdemes a verseny folyamán figyelni erre a két emberre.

Krajzler István azt reméli, hogy Észak West Virginiában fog egy nyereséghez elegendő új előfizetőket szerezni; Lázár László tapasztalt kezei a déli szénmezőkön írják szorgalmasan az új előfizetőket.

Meg sem lepne, ha Dél West Virginiában egy amatőr, Dudas Gyula futna be “dark horse” gyanánt és az utolsó napokban Loganvidék egyenesen követel egy nyerőszámot magának.

Litafik Mihály, az öreg bányász már nem bányász, de azt hiszi, hogy ő a farmról is meg tud egy hajójegyet nyerni, ha nekiszánja magát a munkának. Majd meglátjuk.

Marus Mihály sincs az utolsó közt, aki Lynchén igyekszik a hajójegyet megnyerni és mivel ott bőven vannak magyar bányászok, meg van rá minden lehetősége.

Pennsylvaniában is érdekes eredményeket várunk Szigyártó Imre bátyántól, de Jerep Sándor, Darnay József és Szabó Ferenc csak ezután látnak a munkához és úgy ismerjük őket, mint akik nem hagyják egykönnyen magukat, ha valamibe belevágnak.

Pennsylvaniában számolni kell természetesen Sipos Gyulával, akinek olyan nagy az ismeretsege Indiana megyében.

Szándékosan hagyjuk majdnem a végére a fiatal Szabó Jacobs Creek-ről, aki csak most tért vissza Magyarországból, a hova Verhovay nyertesként ment az elmúlt nyáron és aki komoly versenytársa minden emberfiának.

Róka Ilus szintén csak ezután kezd dolgozni, de tudja mindenki, hogy amit egy szép lány igazán el akar érni, azt eléri és nem lennének meglepve, ha ez a szép magyar lány a nyertesek közé kerülne.

Természetesen ezek még csak találgatások.

Az igazi munka most kezdődik.

Lehetséges hogy olyan is nyer, aki csak mostanában nevezett be a versenybe vagy csak ezután fog benevezni.

Annyi bizonyos, hogy júliusban három boldog előfizetőnk száll fel a North German Lloyd leghatalmasabb uszó-palotájára New Yorkban, akiknek a jegye Budapestig és onnan vissza New Yorkig ki lesz a Bányászlap által fizetve, akik már ujév napján — ujévi ajándékképpen — megkapják a jó hírt, hogy győztek a versenyben, hogy készüljenek a nagy utra.

“Jó szerencsét” mindenkinek, aki igyekszik a munkában.

Kakas Márton

Az éjszaka álmomban meg-látogatott néhai nagybátyám, kakasházi Kakas Tamás és szemrehányó hangon mondta: — Te, Marci, gyalázatos legény vagy te. Irsz te mindenkiről, csak éppen enfeleltem hallgatsz. Hát már annyira elfeledkeztél volna rólam?

No, ezt a mulasztást teszem jóvá most annál is inkább, mert az én Tamás bátyám és szintén néhai hitvestársa, tyukfalvi Tyukos Róza olyan különös személyek voltak, akik szóra csakugyan érdemesek.

Eszembe jut például róluk az, hogy mikor még volt magyar tengerpart, akkor nem nyugodtak addig, amíg el nem utaztak Fiuméba, hogy a magyar tengert meglássák. Járkáltak fel és alá a parton, meg bámultak mindent, de legjobban a világító torony tűnt fel nekik, mert olyan volt, mint manapság az automobiloknak kisebb kereszteléseknél a jelző lámpa. Hol kigyulladt, hol elaludt a lángja.

Megszólt egyszer az én Tamás bátyám:

— No, mit szólsz ehhez a világító toronyhoz, te asszony? Amire Róza némém megmondta, hogy mit gondolt:

— Fene türelme lehet annak az embernek, aki ezt őrzi. A szél eddig legalább ötven-szer fujta el a lámpáját és nem unta meg, hanem meggyújtotta mindig újra.

A kettő közül nagynénem unta meg hamarabb a tengert. Tamás bátyám nem tudott annak gyönyörűségeivel betelni. Talán az is hozzájárult az élvezethez, hogy igen alkalmas olasz vörös borokat árul-gattak arrafelé, amit szintén igen alkalmas olasz menyecskék szolgáltak fel a vendégeknek. Elég az hozzá, hogy abban egyeztek meg: menjen haza nagynéném egyedül és maradjon Tamás bátyám még két hétig Fiumében.

Ugy tudom, hogy a vén kún maradt volna akár holtnapjáig is, de az ötödik napra már táviratot kapott hazáról, amely azt mondta:

— Gyere haza a tengertől a legelső gyorsvonattal, mert meghalok.

Mivel talán renden túl rugott ki a hámból Tamás bátyám, bántotta a lelkiismeret is. Csmagolt, felült a vonatra, sietett haza, de mikor a porta előtt volt már, meglepetve látta, hogy Róza néném a verandán ül és nagy buzgalommal köt a téli hidegek ellen való elsőrendű, vastag harisnyákat. Jók azok, mikor nagy a hó.

Felfortyant ennek láttára Tamás bátyám és haragosan mormogta:

— Ejnye, az árgyelusát! Hát ha kutyabajod, akkor mért ijesztetted meg? Mért sürgönyöztél utánam, hogy meghalsz?

Amire nagynéném szeliden magyarázgatta:

— Tudod, Tamásom, nagyon kíváncsiak már látni, hát azt akartam sürgönyözni, hogy "gyere haza a tengertől a legelső gyorsvonattal, mert meghalok utánad", de ez tizenegyszó lett volna, hát elhagytam belőle a legutolsót.

Tíz éves suhanc lehettem, amikor karácsonyra magukhoz vittek Tamás bátyámék, mert nekik nem volt soha gyerekük. Megzápultak a tojásban, amint azt annak idején Tamás bátyám magyarázta nekem és mit ér a karácsony, ha még gyermek zajától se hangos a ház?

Nekem nem volt ez ellen kifogásom, mert míg Tamás bátyámmal folyton vadászhatam és a pincébe is szabad lejáratom volt, ahol pedig főjaféle édes-kesernyész rácurmóst is tartogattak, addig Róza néném meg torkig tömött a legjobb diós és mákos patkókkal, meg egyéb jókkal. Karácsonyfát is csináltak nekem és annak értékéből nem vágott le semmit az, hogy magamnak kellett azt az erdőről behoznom. Tul voltam én már akkor az angyalhozta karácsonyfá meséjén. Csak annyi érdekelt belőle, hogy lesz-e alatta részemre igazi kis puská. Hát volt. Isten áldja meg Tamás bátyámat haló porában is. Tudta, hogy az kell nekem legjobban.

Elég az hozzá, hogy egy óra elmúlt már éjszaka, mikor karácsony estéjén lefeküdtünk. Olyan hideg idők jártak, hogy falusi szokás szerint be voltak agyaggal tapasztva az ablakok, éppen csak az egyiket lehetett szellőztetés végett egy kissé kinyitni.

Hát amint ott fekvünk volt az ágyban, az öregek a nagyban én meg a kicsiben amit a balsarokba állítottak, hogy éjszaka is vigyázhassanak rám, pedig tudhatták jól, hogy családba nem üt a mennykő. Elég az hozzá, amint ott fekvünk volt a sötétben, egyszer csak megszólt Róza néném vacogó fogakkal, remegő hangon:

— Kelj fel, Tamás, valaki feszegeti az ablakot.

Fojtott hangon suttogetta erre az én Tamás bátyám:

— Fogd be a szádát! Ne szólj egy szót se. Csened legyen. Jó darabig fekvünk az ágyban. Hallottuk tisztán, a mint valaki az ablak kifeszítésével próbálkozik, de Tamás bátyám, aki bikaerős és vakmerő ember volt, no meg a töltött puskája is ott állott az ágy melletti sarokban, nem mozdult a világ minden kincséért sem.

Róza néném volt az, aki a dolgot megunta és suttogetva kérdezte:

— Talán bizony félsz te, Tamás, hogy meg se mozdulsz?

Amire bátyámnak is elfogyott a türelme és bosszusan mondotta:

— Hagyj békét te, Rózs! Mióta betapasztottuk az ablakokat, azóta hasztalan próbáltam kinyitni. Hadd nyissa hát ki a betérő, legalább annyit hasznunk legyen belőle.

De bizony azzal az ismeretlen jómadár se boldogult. Megunta a vesződséget és máshova ment szerencsét próbálni. A jegyző burgonyavermét törte fel és fosztotta ki. Azt meg nálunk hiába keresett volna, mert mióta világ a világ, a Kakas nemzetségből származó emberek annak még a szagát se állhatták. Főleg azért, mert csak a víz csuszik rá.

Egyébként úgy élt egymással a két öreg, mintha csak galambok lettek volna. Ez ugyan ostoba beszéd, mert aki megfigyelte a dolgokat, nagyon jól tudja, hogy semmiféle Isten teremtménye nem verekszik egymás közt annyit, mint éppen a galamb, de az emberek inkább a hagyományoknak hisznek, mint a tulajdon szemüknek és ragaszkodnak a galambok példájához. Igazán

szép és békés családi életet a föld kerékén csak egy teremtmény élt, az is az én Gábor nagybátyám volt. Annak a házánál nem volt soha perpatvar. Nem csörömpölt az edény, nem esett hangos szó, nem volt zsörtölődés. Példát vehetett az én Gábor bátyámról az egész világ. Persze a jámbornak nem volt soha felesége, annyira bolond pedig mégse volt, hogy önmagával veszekedett volna. Bár igaz, hogy vannak olyanok, akik ezt is megteszik.

Mivel azonban Gábor miatt letértem Tamástól, a többi majd máskor mondja el felőle kakasházi KAKAS MÁRTON.

A MEGBUKOTT HUMBERT BANYA FIZETNI FOG

A Scranton városában megbukott Humbert Coal Company felszámolása odáig jutott, hogy a hitelező követeléseit kifizetik, de a dollárra csak 42 centet kapnak.

NEW YORK VÁROSA A BOOTLEG SZÉN ELLEN

New York város tanácsa rendeletet adott ki, amely megtiltja a bootleg szén használatát és a rendelet ellen vétőket nehéz pénzbírsággal sújtja.

DR. DERNBURG MEGHALT

Mintha temetőből visszajáró kísértetet láttunk volna, úgy fogadtuk a hírt, hogy Berlinben 72 éves korában meghalt Dr. Bernhard Dernburg német államférfi.

Az 1915-ik esztendő során egy német tengeralatti hajó elsüllyesztette az angol Lusitania nevű gőzhajót az angol partok közelében. A hajón annak dacára, hogy a német nagykövet újsághirdetéseiben figyelmeztette az amerikai községet, hogy ezt a hajót el fogják sülyeszteni, több amerikai polgár volt és ezt a jogcímet használta Woodrow Wilson arra, hogy másfél évvel később, 1917-ben mintét is belevigyen a háborúba.

A német kormány a világháború elején Dr. Bernhard Dernburg volt gyarmatügyi minisztert küldte Amerikába, hogy a németek mellé hangolja az amerikai közvéleményt. A kiváló ember fáradozása azonban meggyűlölt az ügyes propagandista munka miatt, amely a Lusitania elsüllyesztését követte.

Mikor 1933-ban a Nazi uralom lépett életbe német földön, Dernburg neve újra felszínre került, mert kemény gerincű férfi módjára lépett fel és bátran vallotta, hogy zsidó. Nem merték üldözni benne a német nemzet nagy fiát, aki pár hét alatt meggyőződven

Magyar lábnyomok a Santa Fe ösvényén

(Folytatás)

Mit érezhetett Vitéz, az érzések milyen féktelen tengere hullámozhatott szívében, mikor első gyermekét, hón szerezte és elvesztett első hitvesének egyetlen gyermekét ilyen késedelemmel ölelhette magához?

A püspök és a barát magukra hagyták az apát és a fiát vagy tíz percre, de Vitéz nem emlékezett rá, mikor a naplóját írta, hogy mit beszéltek, vagy egyáltalán beszéltek-e ez alatt az idő alatt egymáshoz.

Vitéz csak akkor tért magához, mikor az ajtót újra rányitották és Lamy püspök, Bárány meg a másik — Gomez Vitéz beléptek. Hirtelen azt hitte, hogy a világ ismét összezsakad a szívében, hogy a büszke castillai, a gyermekkorát Spanyolországban töltött Don Vigil az első találkozásnál ott

arról, hogy szélmalom ellen harcol, végleges nyugalomba vonult. Ki se mozdult berlini szerény otthonából, ahol most váratlanul meghalt. A zsidót, aki a német nemzet egyik legnagyobb fia volt, a mai rendcsendben, szinte észrevétlenül temette, de nevének emlékét eltiporni nem lehet, mert igazabb fia kevés volt a német nemzetnek.

hagyja örökre, ha a félvér testvért meglátja.

Ehelyett bámulva látta, hogy a nagyobbik fia a kisebbiket szeretettel magához ölelte, hogy azok már találkoztak egymással és hogy a "borzasztó" ujságot nem ő lesz kénytelen megmondani elsőszülött fiának.

És azt írja, hogy akkor zokogott hangosan a boldogságtól az életében először, mikor a nagyobbik fia feléje fordult és arra kérte, hogy siessenek "haza" az apai házhoz, mert a többi "testvérét" is meg akarja mielőbb ismerni.

Akkor tudta meg, hogy a fia már két napot töltött Santa Fe-ben, mert addig nem küldték ki a barátot utána, amíg Lamy püspök és Bárány nem ismertették meg az apja sorsával egészen.

Aznapi nem gondolhattak az indulásra, mert késő volt, Bárányéknál vacsoráztak, de Vitéz és a nagyobbik fia a püspöknél aludtak, hogy beszélgetni tudjanak egymással.

Vitéz pedig kiküldte a püspök indián szolgáját a feleségéhez, hogy a jó hírt megüzenje neki és tudassa, hogy másnap vendéget, nem — gyereket visz a házához.

Azt mondják, hogy a boldogság nem beszédese, de apa és fiu sok beszélni valót találtak és meg sem próbálták, hogy hajnal előtt lefeküdjenek.

Gomez elmondta, hogy a guadalajari rendfőnök megismertette már az apja sorsával. Hogy milyen meghiúsított hallgatta, amit azok az apja kutatásairól, Mexicóban való bolyongásairól beszéltek.

És hogy mindenképpen szeretettel jött volna az apjához, de mikor ezeket hallotta, akkor úgy érezte, hogy soha meghaláltni, visszafizetni nem tudja az apja jószágát, hogy soha a szenvedéséért kárpótolni nem tudja.

Ismerte már a Moqui törzsnél eltöltött munkáját és azért még jobban becsülte.

És Vitéz rájött, hogy valamire nem gondolt, mikor a kétéseges olyan nagyon gyötörték, mikor rettegett tőle, hogy a fia megveti az indián család miatt és hogy hátat fordít neki, ha ezt megtudja.

Gomez Mexicóban nőtt fel, ahol a vegyes házasság nagyon gyakori volt, ahol a castiliaiakat (tisztá spanyolokat) akkor már a mexicói lakosság majdnem felszívta. És ahol az Egyesült Államok elleni jogos gyűlölet közel vitték a fehéret és az indiánt érzésekben egymáshoz.

S mikor a fia biztosította, hogy éppen ilyen nagy szeretettel ölelné a féltetteit magához, ha az apja véletlenül néger asszonyt vett volna magának, Vitéz úgy érezte, hogy az élet soha több örömet neki már nem adhat.

Ő azonban inkább azt szeretne volna hallgatni, hogy mi volt a sorsa a fiának, akit édesanyja keze soha meg nem simított, aki apai szeretet nélkül a férfikort elérte.

Gomez elmondta, hogy Donna Regina Reginával Spanyolországban élt négy évig és mikor visszatértek Mexicóba, két év múlva elvesztette a jó nagynénjét, aki anyja helyett szerette és gondját viselte.

A Vigil család, a Donna Regina régen elhunyt férjének a családja szeretettel bánt vele és családtagként nevelték, taníttatták, de két év óta a maga lábán áll, mert a Vigilek nem voltak gazdagok és így ő egy nagy haciendán ispánkodott.

Az apjáról Donna Regina azt mondta, hogy egy európai

uri katona volt, aki azonban az anyja halála előtt elpusztult.

A guadalajari rendház állandó kutatása talált rá, mikor megtudták, hogy a Vigil család egyik tagja valamikor Hyacinth lányt vett feleségül.

Mikor másnap utra keltek, Gomez kérésére a "kis" Gomez is velük ment. Azt mondta az apjának, hogy az egész családjának szeretne egyszerre örülni.

Velük ment a fiatal barát is, akit a mexicói rendház küldött az elhunyt páter Péter helyére, miután előzőleg Lamy püspök beleegyezését megkapták.

Öt boldog hetet töltött együtt a Vitéz család, mert a két fiu annyira megszerette egymást, hogy addig a kisebbik Gomez is otthon maradt, míg a nagyobbik nem kezdett bucsuzni.

És mikor Vitéz azt mondta, hogy himni sem mer a fiának, aki azt ígérte, hogy a cukornád betakarítása után — négy hónap múlva — visszajön hozzá és az Egyesült Államokban, Santa Fe körül próbál állást szerezni, Gomez arra kérte, hogy engedje vele a kis Gomezt zalogba.

Vitéz azt írja, hogy a feleségét, az indián asszonyt egyszer látta az életében könnyezni. Mikor a két Gomez az apai háztól búcsút vett.

És boldogan jegyzi meg, hogy a feleségét már megrontotta a fehér férj és a fehér rokonság, mert ha a fájdalmat az arca soha nem mutatta odáig, az öröm a könnyet kicsalta a szeméből.

Hogyne örült volna az indián asszony, mikor azt látta, hogy fehér férjének fehér fia az emberi butaság és gonoszság legártatlanabb áldozatát, a félvér igazi testvéri szeretettel öleli magához.

Ha hosszú volt az a négy hónap, amíg a két fiu távol volt, Vitéz azt nem panaszkolta a naplójában.

Csak röviden jegyzi meg, hogy mikor az elutazás előtt a két fiával és a feleségével első asszonyának a sirjához Santa Fe-be mentek, "semmiféle terhet nem érzett többé a lelkében".

(Folytatjuk)

SOK NÉV HIÁNYZIK

a listáról, mert még sokan nem küldték be a rendelést arra a kitűnő könyvre, amely nemrég jelent meg és amit annyian sokan olyan élvezettel olvasnak. Csak azok nem rendelték meg meg a könyvet, akik nem ismerik

INDIÁN STRÓFÁIT

amelyeken annyit kacag hétről-hétre az amerikai magyarság.

RENDELJE MEG

SZARVAS PÁL

nagyszerű könyvét még ma s töltsé vidáman a tél estéket.

AZ ARA EGY DOLLAR.

Küldje rendelését e címre: SZARVAS PÁL

515 Bakewell Bldg.

Pittsburgh, Pa.

KARÁCSONY ELŐTT KÉSZEN LESZ

ÉS SZÉTKÜLDÉSRE KERÜL

1938 ÉVI NAPTÁRUNK

amely kétszáz oldalas terjedelemben fog megjelenni és amit karácsony előtt az olvasók megkapnak.

SZEBB LESZ A NAPTÁR

mint bármely eddigi naptárunk volt, mert változatos lesz a tartalma s mert abban az olvasók a legkiválóbb magyar szép-írók munkáját találják.

JOBB LESZ A NAPTÁR

mint bármely eddigi amerikai magyar naptár volt, mert telve lesz hasznos és ismeretterjesztő dolgokkal, tudnivalókkal, amelyeknek hasznát látja mindenki.

NEM ÁRULJUK EL

hogy kik irnak a naptárba, nem írjuk meg, hogy miről irnak, csak annyit mondhatunk, hogy aki a jövő évre szólni kétszáz oldalas naptárunkat elolvassa, siri is fog, kacagni is fog, gondolkozni is fog, szórakozni is fog és gyönyörűsége lesz a tartalmas naptár minden sorában.

RENDEZZE AZ ELŐFIZETÉSÉT

és tudassa velünk, hogy igényt tart a naptárra, mert csak annyit nyomunk belőle, amennyire az igény-bejelentést előre megkapjuk.

SOHA SZEBB ÉS ÉRTÉKESEBB

ajándékot magyar lap nem adott az olvasóinak, mint a mi naptárunk, amely már munkában van s amely december elején eljut az olvasó kezéhez.

MESE A KORÁN SZÜLETETT ESZME ÉS A TAPASZTALATLAN IFJURÓL

Volt egyszer, hol nem volt... nagyon sok ezer esztendő előtt volt egy híres város, amit Babylon néven ismertek és amiről a Biblia is gyakorta emlékezik meg különböző okokból. Többek közt azért, is, mert ebben a csaknem milliomos lakosságú városban bölcs emberek is laktak, akiknek hirneve nemcsak hét határt, de sok országot bejárt.

Ennek a Babylon városnak határában nagy erdők és az erdők közepén kis faluk voltak. Az egyik kis faluban élt egy fiatal ember, aki érezte, hogy valami mozog benne és mivel volt magához való esze, előbb aggódva mondotta önmagának:

— Biztosan gilisztákat kaptam a multkor, amikor sok cseresznyét ettem.

És ezzel nagy sietve el is ment a közeli csodakuthoz, amelynek vize keserű volt és nagyot ivott belőle. A keserű víz pedig elvégezte a maga tisztító munkáját hamarosan, de a fiatal ember még mindig úgy érezte, hogy mozog benne valami és így tudta, hogy másról van szó, nem gilisztákról.

Pár napi töprengés után aztán rájött, hogy egy eszme, egy gondolat bántja, akar valamit tenni az emberek javára és nekifeszült, hogy ezt a valamit kidolgozza. Küzködött vele vagy két hétig és akkor bement a városba a leghiresebb bölcs emberhez és elmondta neki azt, amit kigondolt, de hozzátette:

— Én falusi ember vagyok és nem tudom, hogy miként hozzam ezt az új és megváltó gondolatot embertársaim tu-

domására. Adj tanácsot. A bölcs öreg fejét csóválta és szeliden felelt:

— Nagyon veszedelmes dolog az, hogy valami újat vigyél a nép elé, de mivel a te gondolatod nagyszerű, ne tegyél egyelőre egyebet, csak foglald azt olyan világos mondatokba, hogy mindenki megérthesse.

Visszament az erdőbe a fiatal ember és négy heti munka után megjelent a kész irással a bölcsnél, aki elolvasta azt, majd így szólt:

— Nagyon szép munkát végeztél, fiam, de nem jól értettél meg. Nem arra volt szükséged, hogy gondolatodnak alapos formát adj, hanem arra, hogy a legegyszerűbb szavakat használd, mert másuttam a multkor, amikor sok cseresznyét ettem.

Elment az ifju ujra az erdőre és négy heti munka után átöltöztette gondolatát a legegyszerűbb szavakba. Azután pedig megpróbálkozott azzal, hogy felolvassa az iratot az embernek, de azok ügyet se vetettek reá, hanem a faképnél hagyták nagy közömbösséggel.

Az elkeseredett fiatal ember ismét a bölcshez ment tanácsért. aki ekként oktatta:

— Ha azt akarod, hogy az emberek meghallgassanak, akkor csapj akkora lármát, aminőt csak tudsz.

Kürtösöket és dobosokat fogadott erre az ifju, kiment velük a piac közepére és a nagy zaj hallatára a tömeg csakugyan felgyülekezett és meghallgatta, amint nagy eszméjét felolvasta. Már el is érte a felolvasás végét, amikor

A HANGULAT EGYELŐRE NEM ÉLÉNK

Ha így megy tovább a szervezés, akkor a jövő évi magyarországi eucharisztikus kongresszusra nem ezer-, hanem százszámra is alig megy az amerikai magyarság

Amerikai magyar közéletünk számottevő tagja, egyik érdemes magyar római katolikus papunk kívánságának teszünk eleget, mikor a következő megállapításoknak adunk nyilvánosságot.

— Az 1938-ik esztendő két eseménnyel állítja majd az előtérbe Magyarországot. Az egyik a nemzetközi katolikus eucharisztikus kongresszus világjelentőségű, míg a másik, a Külföldi Magyarok Világkongresszusa faji és nemzeti szempontból fontos. Körünkben, az amerikai magyarság körében, hónapok előtt mozgalmak indultak, hogy méltó módon le-

gyünk képviselve mindkét eseményen és mint magyar ember igaz örömmel látom, hogy a tisztán nemzeti jellegű Világkongresszuson súlyunkhoz méltóan érvényesülünk majd, addig katolikus lelkemnek fáj az, hogy az eucharisztikus kongresszus iránti hangulat távolról sem elég élénk, szervezési munkánk nem keltett eddig kellő visszhangot.

— Ha azt a páratlan agilitást látnók az eucharisztikus kongresszus előkészítése körül (amint a nyilatkozat mondja), amelyet a szindikált magyar hetilapok fejtenek ki a Világkongresszus érdekében, akkor talán másként állana a helyzet. Az amerikai magyar sajtó hétről-hétre tele van a Világkongresszus előkészítő irásokkal. A szindikált magyar hetilapoknak közvetlen a cél felé törő írásain felül sajtónk egésze mindig talál helyet arra, hogy a Világkongresszus ügyével foglalkozzék és ennek eredményeként kétségtelen, hogy egyre többen és többen határozózzák el azt, hogy a Világkongresszus idején Budapesten lesznek.

— Az eucharisztikus kongresszus felől annál kevesebbet hallunk. A sajtó jóformán említést se tesz felőle, a szervezés alig érezhető, a közhangulat alszik.

— Magam is tagja vagyok a rendező bizottságnak és így, ha a kritika szavával élek, annak ítéllete elsőnek engem sújt le. Beismerem azonban, hogy a hiba bennem van. Országos jellegű mozgalmak szervezéséhez nem értek, hiányzik belőlem az a publicisztikai érzék, amely hitközségem keretein túl tömegeket tudna szendergésükből felrázni. Közös foglalkozásunk ez és sajnálatosan eszünkbe se jutott, hogy ellenében segítő eszközöket keressünk.

— Aki nem tud órát javítani, óráshoz megy. Elromlott autómobilunkat szakértő kezre adjuk. Fájós fogunk kezelését gyakorlott fogorvosra bizzuk. Ruhát a szabóval, cipőt a szusterral csináltatunk. Eből kifolyólag az eucharisztikus kongresszus előkészítéséhez mért nem kérjük azok segítségét, akiknek ez a kenyer és mestersége.

— Aki jövőre akár az eucharisztikus kongresszusra, akár a Világkongresszusra készül, az már az idén elhatározza azt, hogy menni fog. És mivel a Világkongresszuson való részvétel dolga mesterileg van beharangozva és ez irányban állandóan céltudatos a munka, már most is látható, hogy hitűnknek nagy gyűlésén jó ha százak lesznek az amerikai magyarok, holott ezrekről beszéltünk pár hónap előtt. Ma pedig a százak felől is csak sutogva ejtünk szót.

— Ismétlem, hogy nem vádolgat senkit a fenyegető kudarc miatt. Éppen csak arra mutatok rá, hogy olyan térre kényszerültünk, amelyen járhatnak vagyunk és ideje lenne, hogy szakértőket vegyünk magunk mellé.

— Arfa a kérdésre, hogy mért nem álltam elő ezekkel a katolikus sajtó hasábjain, azzal kell felelnem, hogy olyan országos ügy ez, amelyben a teljes nyilvánosságra van szükségünk. Olyan ügy ez, amely mindnyájunk dolga és ennek tudatában szorult el mindig a lelkem, mikor manapság a kezeimhez érkező amerikai magyar lapokat bontom. Vajjon mikor olvasom azoknak hasábjain a nyílt kérdést:

— Mikor mozdulnak már meg az urak az eucharisztikus kongresszus érdekében?

— Ettől a kérdéstől félek. Ezt szeretném felszólalásommal megelőzni.

* * *

Készséggel adtunk helyet a fenti nyilatkozatnak, mert tagadhatatlan, hogy a magyarországi eucharisztikus kongresszus olyan magyar közügy, amely joggal tarthatna számot nagyobb érdeklődésre.

Mikor készségesen elismerjük, hogy a fenti nyilatkozat mindenben megállja a helyét, hogy a Kongresszus iránt tényleg alig van érdeklődés, egyúttal kénytelenek vagyunk rámutatni azokra az okokra, amelyek — szerintünk — ezt a helyzetet felidéztek.

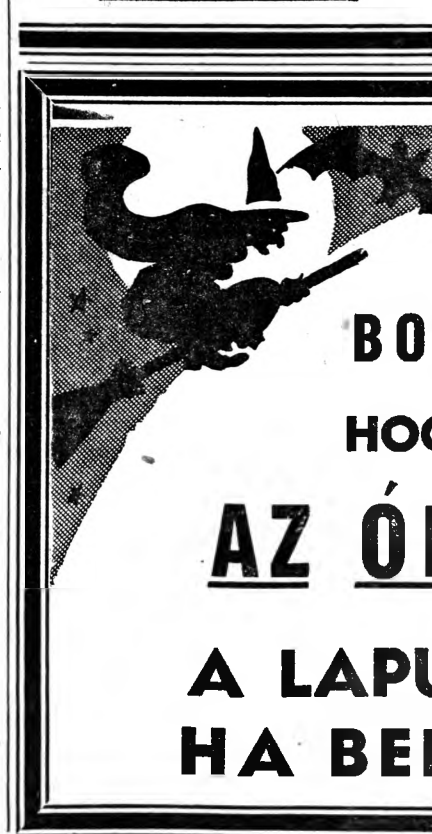
Amíg a Világkongresszus előkészítésénél a magyar sajtó lelkesedésből jelent meg — a budapesti Külföldi Magyarok Világkongresszusának a kérésére, — addig az eucharisztikus Kongresszus ügye elsősorban a papság ügye és oda a publicitás munkáit nem is igen invitálták.

Az amerikai magyar sajtó legtöbb tényezője meguntta már, hogy hivatlan prókátor legyen, amiért rendszeren azt a fizetést szokta megkapni, amit a magyar közmondás régen kiutalt minden hivatlan prókátornak.

De rá kell mutatnunk arra is — akármennyire tartózkodunk ennek a kérdésnek a tárgyalásától és akármennyire fáj esetleg itt-ott, ha azt emlegetjük, — hogy amíg például a szindikált magyar hetilapok, tehát a magyar közélet legnehezebb sorsban élő tényezői elsősorban maguk hoztak aránylag nagy áldozatot, mikor ajándék- hajójegyekkel buzdítják a magyarokat a Kongresszus látogatására, addig az eucharisztikus Kongresszus előkészítésével ezzel éppen ellenkező próbálkozásokkal találkozunk.

Természetesen nem ismeretlenek mindenki előtt azok a tárgyalások és tervezgetések, amelyek az eucharisztikus Kongresszus előkészítésével kapcsolatban történtek és amelyek többet láttunk törődni a tervezett kirándulások anyagi eredményeivel, mint magának a kirándulásnak a sikerével.

Ezeknek a tudatában a nyilatkozatban emlegetett és idáig nagyon szomorú eredmények egyáltalán nem képezhetnek meglepetéseket a hozzértó emberek között.

AZ ERŐSZAK SOHASE JUTHAT CÉLRA

Az emberiség történetében soha nem volt olyan törvény, amelyet az erőszak tartósan tudott volna a népre erőszakolni. Ha a tömegek úgy érezték, hogy valamely törvény káros rájuk nézve, akkor azt se rendőrség, se hadsereg erőszakkal nem tarthatta érvényben.

A demokrácia legnagyobb jelentősége az, hogy törvényeit a nép önkéntes beleegyezésére alapítja és így eléri azt, hogy a törvényeket, tehát az államrendszer rendelkezéseit a nemzet tiszteletben tartsa.

A történelem előtti időkben, mikor az emberek rájöttek arra, hogy valami káros az érdekeikre nézve, akkor "tabu"-t csináltak belőle, azaz vallási tilalom alá helyezték. Ennek megszegése halállal járt. Ha nem is ölték meg azt, aki a kimondott tabut megsértette, de elvárták, hogy a végzet számoljon le a bűnösökkel valami módon.

Ma már nincs meg ez a rendszer, de a törvények még mindig kötelezők és meg is nyugszik bennük mindenki, csak az ifjuság az, amely nem akarja azoknak terhet viselni. Ez olyan természetes dolog, hogy nem is csodálkozhatunk rajta. Az ifjuságnak nincs meg az az élettapasztalata, hogy a meglevő rendbe ellenkezés nélkül nyugodjék bele és ezért lázadozik. Nem is lennének ifiak, ha ezt nem tennék. Tulajdon természetüket tagdnák meg.

Ezen az állapoton azonban erőszakkal nem lehet változtatni, mert az erőszak nem vezet célhoz. Főleg az ifjuság az, amely nem tűr erőszakot és veszedelmes utra lép az, aki ezzel próbálkozik. Meg lehet az ifjuságot győzni, rá lehet beszélni valamire, de erőszakkal megdőlni nem lehet.

A ma törvénye a magunk részére készült és azt nem erőszakolhatjuk az ifjuságra, amely annak terhet nem hajlandó viselni. A ma törvénye csak ma az, mert holnap már az ifjuság lesz érett férfi és ugyanis eltörlő azt, amit ifjuskorában utált és gyűlölt.

annak az egyoldalú állapotnak, hogy legyen az országban egy hatóság, egy bírói jelleggel bíró intézmény, amelyhez azonban két vitatkozó fél közül csak egyik fordulhat, míg a másik félnek még panasza emelésére sincs joga. Olyan ferdeség volt ez, amelyet csak tévedésből tettek a törvénybe és amelyet a National Labor Relation Board maga is hajlandó orvosolni.

Ez a írás arra mutat, hogy nem igazak azok a vádak, amelyek a National Labor Relation Boardot teljes egyoldalúsággal vádolják. Az intézmény még teljesen új és szinte tapogatózik a sötétben, amikor állást foglal. Időt kell adni neki, hogy tisztán láthasson és akkor bizonyára megtalálja a helyes utat, amely ipari életünk által követendő.

Ez a döntés hozzon.

Ez a határozat véget vetett

kos hatalma nem tarthatta érvényben.

A demokrácia legnagyobb jelentősége az, hogy törvényeit a nép önkéntes beleegyezésére alapítja és így eléri azt, hogy a törvényeket, tehát az államrendszer rendelkezéseit a nemzet tiszteletben tartsa.

A történelem előtti időkben, mikor az emberek rájöttek arra, hogy valami káros az érdekeikre nézve, akkor "tabu"-t csináltak belőle, azaz vallási tilalom alá helyezték. Ennek megszegése halállal járt. Ha nem is ölték meg azt, aki a kimondott tabut megsértette, de elvárták, hogy a végzet számoljon le a bűnösökkel valami módon.

Ma már nincs meg ez a rendszer, de a törvények még mindig kötelezők és meg is nyugszik bennük mindenki, csak az ifjuság az, amely nem akarja azoknak terhet viselni. Ez olyan természetes dolog, hogy nem is csodálkozhatunk rajta. Az ifjuságnak nincs meg az az élettapasztalata, hogy a meglevő rendbe ellenkezés nélkül nyugodjék bele és ezért lázadozik. Nem is lennének ifiak, ha ezt nem tennék. Tulajdon természetüket tagdnák meg.

Ezen az állapoton azonban erőszakkal nem lehet változtatni, mert az erőszak nem vezet célhoz. Főleg az ifjuság az, amely nem tűr erőszakot és veszedelmes utra lép az, aki ezzel próbálkozik. Meg lehet az ifjuságot győzni, rá lehet beszélni valamire, de erőszakkal megdőlni nem lehet.

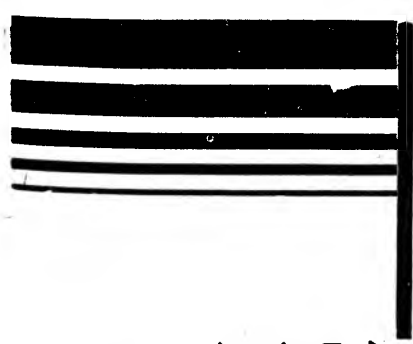
A ma törvénye a magunk részére készült és azt nem erőszakolhatjuk az ifjuságra, amely annak terhet nem hajlandó viselni. A ma törvénye csak ma az, mert holnap már az ifjuság lesz érett férfi és ugyanis eltörlő azt, amit ifjuskorában utált és gyűlölt.

annak az egyoldalú állapotnak, hogy legyen az országban egy hatóság, egy bírói jelleggel bíró intézmény, amelyhez azonban két vitatkozó fél közül csak egyik fordulhat, míg a másik félnek még panasza emelésére sincs joga. Olyan ferdeség volt ez, amelyet csak tévedésből tettek a törvénybe és amelyet a National Labor Relation Board maga is hajlandó orvosolni.

Ez a írás arra mutat, hogy nem igazak azok a vádak, amelyek a National Labor Relation Boardot teljes egyoldalúsággal vádolják. Az intézmény még teljesen új és szinte tapogatózik a sötétben, amikor állást foglal. Időt kell adni neki, hogy tisztán láthasson és akkor bizonyára megtalálja a helyes utat, amely ipari életünk által követendő.

Ez a döntés hozzon.

Ez a határozat véget vetett

MINDENFÉLE—

LEVÉLPAPÍR

BORITÉK

NÉVJEGY

PLAKÁT

MULATSÁGI
MEGHÍVÓ

BELÉPTI JEGY

ALAPSZABÁLY

VAGY BARMILYEN
ÜZLETI NYOMTAT-
VÁNYRA VAN SZÜK-
SÉGE, FORDULJON
HOZZANK A LEGTEL-
JESEBB BIZALOMMAL

ARAJANLATOT SZI-
VESEN ADUNK

NYOMTATVÁNYT

OLCSÓN - IZLÉSESEN

PONTOSAN

KÉSZIT és SZÁLLIT

AZ ORSZÁG
BÁRMELY RÉSZÉBE

L A P U N K NYOMDÁJA

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone Vinewood 1-8222

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden csütörtökön Published every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

MEG VAN A "KÉTSÉG-FRONT"

Az Új Előre vörös vitorláit behúzták a múlt héten, mert az "egységfront" árulásába menekült társaság képtelen volt Magyar Amerikában igazi egységfrontot csinálni.

Liberális és radikális emberek nem álltak szóba azzal a jellemetlen társasággal, amelytől a szélhámosságok, a csalások, az árulások sorozata után minden tisztességes kommunista is elfordult s az a pár fanatikus jóhiszemű ember, akik mégis bedültek, képtelen volt ezzel a társasággal együtt működni.

Most a kommunizmus nevében szélhámoskodó társulat új napilap alapításában próbálja meg, hogy gyalázatos múltját le-élje, hogy sorozatos árulásait elfelejtse, de a csalásban fogant új "egység" is csak ennek a társaságnak az egy-ségét jelenti.

A megindult új napilap a megszünt Új Előre büneiben fogat s a magával hozott örökség előre biztosítja közeli halálát. Egész bátran és az igazságnak sokkal megfélemlőbben lehet tehát az új alakulatot KÉTSÉG-FRONTNAK nevezni, mert annak létezése legalább is — kétséges.

Merjek-e vajjon megnősülni?

A levél, amelyet magyar szülőktől származó, Amerikában született, huszonhat éves fiatalember írt hozzánk, talán nagyobb joggal mehetett volna azokhoz az amerikai napilapokhoz, amelyek minden hájjal megkent, tapasztalt nőcskéket tartanak szolgálatukban, akik hasonló kérdésekre mézédés és semmitmondó felteketek adnak. Nem térhetünk ki azonban a kérdés elől, pedig attól tartunk, hogy férfias nyersességünk nem tudja majd kellő finomsággal körülírni a dolgokat.

Azt kérdezi tőlünk a mi huszonhat éves barátunk:

— Merjek-e vajjon megnősülni?

Ez még hagyján lenne, de fiatal barátunk elmondja, hogy milyen tapasztalatainak vannak a lányok körül, akik közül párt kellene válasszon. És vallomásaí során rámutat arra, hogy nőnemű kartársaitól nincs tulságosan elragadtatva, mert nagyon hidegeknek, nagyon számítóknak találja őket. Nincs inyére az, hogy a lányok olyan kihívólag, olyan erőszakosan követelik azt, amit a köztudat "good time" néven emleget és még kevésbé felel meg izlésének az, hogy a "good time" ellenében clyan közömbösséggel, olyan üzletszerű nemtörődomséggel "fizetik meg a lányok az árát".

Az árak ez a készséges megfizetése, amely már a hivatalos vagy ha úgy tetszik az üzletszerűséggel határos, riasztja legjobban vissza a mi fiatal, de józanul gondolkozó barátunkat a nősüléstől.

Értésüléseink és nem tapasztalataink alapján beszélve, a mai kor gyermekeinek erkölcsi standardjai egészen mások, mint korábbi időké. Merészebben, közvetlenebbül érintkeznek férfi ismerőseikkel, barátaikkal és nem titkolják, hogy meggyőződésük szerint a kettős erkölcsi rendszer, amely mindent megenged a férfinak és semmit a nőknek, helytelen. Élni akarják az életet nyíltan, szabadon és talán igazuk is van, ha úgy nézzük a dolgokat, mint azt egy a kilencvenedik életéve felé járó öreg bölcsünk mondta:

— A különbség csak annyi, hogy a szoknyában járók ma nyíltan csinálják azt, amit a mi korunkban a legnagyobb titokban tettek.

Bárhogy is áll azonban a helyzet a mai fiatalság körül a házasságot megelőzőleg, a házasság megkötésének pillanatában ismét csak a régi probléma merül fel és vár megoldásra. Megértik-e a felek azt, hogy a fogadalom, amit egymásnak tesznek, nemcsak a jó sorban, hanem a rosszban is kötelező. Mert ez a házasság kritériuma: az egymás mellett való hűséges kitartás, bármit is hozzon a jövőendő magával. Ha ezt az erős akaratot hozza az asszony magával a házasságba, akkor fiatal barátunknak azt mondhatjuk, hogy bátran nősüljön. De ha ennek biztosítékát nem látja, akkor rága meg százszor a dolgot és végül ne kérjen tőlünk tanácsot, hanem cselekedjék saját feje szerint. Akkor legalább nem kárhozzat majd bennünket, ha esetleg csalódik.

Akik sohase indulnak utnak

Bajmoki Kovács Miklós uram, aki jóra való amerikai magyar ember, Illinois állam Peoria nevű városában lakik, még sohase látta a híres Niagara vizesést, bár igaz, hogy soha nem is indult utnak, hogy megtekintse. Aki nem indul utnak, az nem is láthat semmit.

Bajmoki Kovács Miklós uram életében még nem evett fácánpecsenyét, bár igaz, hogy soha nem vágott fegyverrel kezében a mezőknek, hogy fácánt lőjjön. Már pedig aki nem jár utána a gyönyörű madárnak, az nem is eszik a pecsenyéből.

Bajmoki Kovács Miklós uram a jövő nyár során ott fog izzadni a peoriai gyár szomszédságában, nyeli a sikság felől szállógató port, szidja a világot, mert mások közben vigan mulatnak az óházában, bár igaz, hogy Miklós gazda ujját se

FEKETE HÉTFŐVEL

kezdődött a múlt hét és a tőzsde egész héten át tartó zuhanását az egész üzletvilágban páni félelem követte.

Az értékek majdnem pártalan esése éppen úgy magával rántott tíz- meg tízezer embert, mint ahogyan 1929-ben a nagy depresszió kezdődött és a tőzsdépánik nyomán éppen úgy átvillant a rettegés minden üzletemberen, mint ezeltől nyolc évvel.

S bár a hét következő napjain néha-néha magukhoz tértek az értékek, a pánik még mindig tart és a vállalkozó kedv megriadva húzódik félre, hogy kivárja a nagy kilengések végét, mielőtt új vállalkozásra mernek az emberek gondolni.

Es kár lenne tagadni, hogy a tőzsde-pánikkal egyidejűleg a gyárak egész tömege csökken-tette az üzemét, amely talán eredménye, talán oka volt a tőzsdépániknak.

Természetesen megjelennek a "szakértői" magyarázatok, a melyek annyi butaságot össze-írtak 1929-ben s ma is megkábítják a polgárságot a száz-féle magyarázattal.

BIZONYOSSÁG, MÉG PEDIG

szomorú bizonyosság az, hogy a gyárak erősen megcsappant üzemmel dolgoztatnak, hogy a nehéz iparban az üzem lecsökkent hatvan százalékra s hogy a könyveiken levő új rendelkezések majdnem a zéróra süllyedtek.

Az autógyárak nem dolgoznak olyan nekilendüléssel, mint más években, mikor az új modellekkel kijönnek s a nagyke reskedők a gyáraknál rendeléseket törölnek.

Teljesen mindegy, hogy a tőzsde-pánik okozta-e a gazdasági depressziót, vagy a depresszió okozta-e a tőzsde pánikot, mindenképpen szomorú helyzettel várjuk a telet, amitől olyan sokat reméltünk még néhány hónapja.

Természetesen ez a depresszió nem lesz állandó. Minden súlyos és nagyméretű depresszió után lépcsőzetes a gazdasági fellendülés és az időnkénti kisebb visszaeséseket várhatuk. Jelenleg ilyen időleges visszaesésnek vagyunk szenvedő alanyai és tanui.

A DEPRESSZIÓKAT KÖVETŐ

fellendülésben a vállalkozás mindig lóháton akar szágul-dani és ez a mohóság egészségtelen, mert néha a vágatót ló természetesen megtorpan.

A jelenlegi depresszió fő-oka kétségtelenül az, hogy Amerika gyáripára egészségtelen fa-

mozdította akkor, mikor lehetőséget kínáltak neki, hogy része legyen ebben a gyönyörűségben.

Mert hívták ám Bajmoki Kovács Miklós uramat szép szóval, biztató szóval, kéri szóval, talán még írásba nem foglalható cifra szóval is, de Miklós gazda nem állott kötélnek és nem indult utnak. Hasztalan mondták neki hétről-hétre:

— Jöjjék kegyelmed, álljon be a szindikált magyar hetilapok versenyzőinek sorába, járjon utána néhány előfizetőnek, menjen haza látogatába a lapok költségén.

Mint rossz lónak a szép szó, Miklós uramnak se használt a biztatás. Már pedig nem nyherhetett semmiféle versenyben olyan ember, aki utnak se indult, csak az induló pont körül heverészett és leste az eget, hogy véletlenül nem hull-e újra manna.

Hej be sokan vannak Amerikában a hasonló Bajmoki Kovács Miklóso. Emberek, akik vágyakoznak arra, hogy átránduljanak Magyarországra, megnézzék a régi tájakat, felkeressék a régi ismerőseket, csak éppen arra nem hajlandók, hogy tegyenek valamit ezért a lehetőségért. Azok közül valók az ilyenek, akik éhen kelnek fel a lakodalmass asztal mellől, mert nem elég nekik a jó szóval való kínálás. hanem azt várják, hogy az ételt a tányérukra rakják. Nem csoda, ha aztán éhesen maradnak.

Vajjon ön, aki ezeket a sorokat olvassa, olyan-e mint Bajmoki Kovács Miklós uram? Ott van-e már a versenyzők sorában vagy csak utólag sajnálkozik majd, hogy másokkal indult utnak Európa felé az ingyen hajó?

láncsággal vetette magát a piacra.

Hitebe, hosszú részletfizetésre varrták áruikat a fogyasztók nyakába, mielőtt azok képesek lettek volna rá józan számítás szerint, hogy a felkínált portékát megvegyék.

Az autó ipar lehetővé tette mindenkinek, hogy egy-kétszáz dollár lefizetése mellett ezer dolláros adósságot csináljon s ezt követte minden más iparág az országban.

A munkához jutott fogyasztók annyira és olyan hirtelen eladósodtak, hogy most már a szükséges dolgokat is képtelenek megvenni és ez a fő és legelső oka annak, hogy a termelés megcsökken.

TERMÉSZETESEN ENNEK

kihatása van a tőzsdére és az amugy is magasra tornázott értékpapírok leestek.

Ezt a helyzetet használta ki a nagytőkések ragadozó osztálya, hogy az új deal ellen a küzdelmet még egyszer felvegye s meggátolja Rooseveltet, hogy a munkabér és munkaidő javaslatát a kongresszussal megszavaztassa.

Amilyen butaság, éppen olyan szemtelenség lenne a nagytőke részéről tagadni, hogy ezuttal nemcsak szívesen látták, de segítették is a pánikot a tőzsdéken, hogy megfélemlítsék a kongresszus tagjait és az országot.

A munkabér- és munkaidő-javaslaton kívül adókedvezményeket is akarnak, bizonyos korporációs adókat le akarnak szállíttatni és egészen el akarják törölni és előre meg akarták mutatni, a törvényhozók-nak, hogy milyen nagy még ma is a tőkés osztály hatalma.

A TŐZSDEPÁNIK ÉS A VELE

járó ipari és kereskedelmi depresszió alkalmat ad az uralkodó osztályt szolgáló sajtónak, hogy a polgárságot tovább rémítse és különösen a Hearst lapok már nyíltan írták a múlt héten, hogy meg kell alkudni az elnöknek.

A megalkuvás alatt első sorban azt értik, hogy a munkabér és munkaidő javaslatát most halgasson, hogy a nagy jövedelmű adófizetők adóját csökkentse és hogy a szövetség kiadásait — különösen a segélyekre szánt és költött összegeket — levágja.

A nagytőke annál könnyebben engedheti meg magának, hogy ilyen mumust játsszék a tőzsdével, mert a tőkések nem szenvednek veszteséget az értékek zuhanásával.

Ők felhasználják az alkalmat, hogy papírjaikat eladják, ami által óriási veszteséget ir-

hatnak a könyvekbe és azt lefogják az —adóból.

Másnap, vagy a következő héten a papírokat visszavásárolják, de jövedelmi adót nem fognak erre az évre fizetni.

KÉTSÉGTelen, HOGY AZONNAL

kedvezőbb hangulat lenne az országban, hogy azonnal léleg-zethet jutna minden iparüzem és minden üzlet, ha Rooseveltt a terveitől elállna, ha a kongresszus elé nem terjesztene olyan javaslatokat, amelyek zavarják a pénzes zsákok nyugalmát.

Ha az elnök megáll a szándékai mellett, amit biztosra vehetünk, és ragaszkodik hozzá, hogy a munkaidő és munkabér javaslatból törvényt legyen, akkor ezek az állapotok esetleg hónapokig fognak húzódni.

Roosevelt egyelőre csak egyetlen téren hajlandó engedni, ha a kongresszus kooperálni akar az elnökkel.

Azt akarja a nemzet feje, hogy az államháztartás deficitje megszűnjék és amíg egy-résről a szövetségi segélyeket drasztikusan levágja, másrészt azt követeli, hogy amennyiben új kiadásokat szavazna meg a kongresszus, új adókat is szavazzon melléje.

FELTÉTLENÜL ÚJ TERHET

jelent majd a tervezett farm-törvény, amely ki akarja venni a földművelést a szerencsejátékok osztályából és amely szabályozni akarja a termést az országban.

Hogy erre égetően szükség van, azt megláttuk az idén a gyapot, a buza és a tengeri termésből.

A gyapot-termést csak azért nem adják ma földművesek veszteséggel, mert állami, illetve szövetségi segélyeket utalnak ki a számukra. A buza azért nem zuhant le, mert Canadában minden buza kiégett. És a tengeri termés azért nem nyomja le az árakat, mert kevés a marha-állomány és az ezermillió bushelos tultermelés ebben az évben marhahízalásra tudják használni.

Még egy ilyen jó termés azonban koldusbortá juttatná ismét a farmerséget és azért a termelés korlátozására feltétlenül szükség van.

ILYEN GAZDASÁGI

bizonytalanságban, mondhatnánk gazdasági anarchiában ül össze néhány nap múlva a rendkívüli kongresszus a természetes, hogy ez a tény sem segít a helyzetet tisztázni.

A gazdasági és politikai bizonytalanságokon kívül ott lóg az ipar feje felett a munkások kérdése, amely a mai helyzetben valóságos polgár-háborúval fenyeget bennünket.

Addig mindig bizonytalanság lesz az iparban, amíg félni kell nap-nap után egy olyan munkás-háborútól, amelynek nem részese a nagytőke, amely a munkásvezérek hatalmi tébo-lyából szakad a nemzetre.

Mindezek az okok szerencsétlen helyzetbe juttatták ismét az országot és nem lehetetlen, hogy az öszre várt fellendülés nem következik be csak a tavaszra, amikor a tisztában leszünk a kongresszus munkájával és amikor talán helyreállítják a békét a munkások közt is.

ÉRTHETŐ, HOGY EBBEN

a gazdasági és politikai bizonytalanságban új élethez, új lélegzethez jutott az ellen-zés és amíg a nyáron a kormányzó demokrata párt szakadt pártokra, most a republi-

kánus ellenzék soraiban látunk válságot.

Minél kedvezőtlenebbek a viszonyok, annál több a reménye az ellenzéknek és mióta van egy kis reménység, azóta folyik a csata, hogy ki az ura a republikánusok pártjának.

Hónapok óta élénk figyelemmel kísérte mindenki a Hoover erőlködéseit, aki még egyszer élére akar kerülni a pártjának és talán az országnak.

A volt elnök minden áron azt követelte, hogy a republikánus párt tartson egy országos konvenciót a jövő évben, a kongresszusi választások előtt, amelynek a primadonnája természetesen Herbert Hoover lett volna.

LANDON AZ UTOLSÓ

jelölt, aki jogszokás révén igazi feje a pártjának, természetesen nem hajlandó a helyét átengedni és a múlt héten hirtelen rádió beszédet intézett a nemzethez.

Beszédben természetesen újat nem mondott, abban konstruktív ötletek és indítványok nem voltak, de leszögezte magának a beszédnek az elmondásával, hogy ő a párt vezére.

Most állítólag Hoover készül a rádión keresztül a következő napokban szerencsétlenni bennünket, ami viszont a — harmadik primadonnának, Senator Vandenbergnek nem tetszik.

Általában az a nézet van kialakulva a republikánus pártban, hogy többé sem Hooverra, sem Landonra nincs szükség és egyelőre megtűrjük, hogy Vandenberg építse fel magát "el-nöki timbernek."

AZ ELLENZÉK ARRA

számított, hogy könnyű helyzetbe kerülnek, mert az elnök chicagói beszéde után azt remélték, hogy háborus kalandba akarja vinni az országot s ez a kérdés elég népszerű lett volna ahhoz, hogy politikai tőkét csináljanak belőle.

Ma már mindenki tudja, hogy Roosevelt minden áron való békét akar s ettől a fegyverből elestek.

Hasonlóan kevés eredmény-nel kecsegteti őket a Black bíró kinevezése is, amely fölött a vihar már elült s amiről a polgárság már nem hajlandó beszélni, még kevésbé hajlandó a kinevezés felett izgulni.

Mintfog farmer- vagy munkabér-javaslatai ellen nem mernek a republikánus kongresszmanek szavazni, kellemtelen helyzetben lesznek a rendkívüli ülésen.

A PÉNZÜGYI GAZDASÁGI ÉS

politikai problémákon kívül, sőt talán azok előtt, a munkások kérdése a legsúlyosabb problémája ma az országnak.

Ezen a héten találkoznak a CIO és az AFL kiküldöttjei egymással, hogy lehetőleg együttműködésre, esetleg egyesülésre bírják a két tábor.

Bár a kormányon és a munkások nagy tömegén kívül is a békét majdnem mindenki óhajtja, tulságos sok reményt nem lehet fűzni a dologhoz.

A békének, illetve a békéhez vezető utnak az lenne a legelső kelleke, hogy úgy Lewist, mint Greent lökjék el a helyéről, mert ennek a két embernek a macakcsága és nagyvási mániaja hozta a mai helyzetet a munkásra.

Erre jelenleg sem lehetőség, sem kilátás nincs és így attól kell félni, hogy az első kísérletek nem fognak eredményre vezetni.

EPPEN EZÉRT SOKAN AZT

szeretnék, ha egyelőre nem is próbálnák meg, hogy egységes

tábort alkossanak a szemben álló felekből, hanem inkább arra akarnak törekedni, hogy fegyverszünet legyen a két csoport közt.

Ha megegyezhetnének egyelőre egymással, hogy a tömegtermelő iparban a CIO, a többi iparban az AFL fog dolgozni és egymás területén orv-vadászaton nem fognak rendezni, legalább béke lenne az országban.

De még ezt a verszegény eredményt sem merik remélni, akik ismerik a helyzetet és a vezér urakat, akik sokkal többet törődnek a saját hatalmukkal, és a saját személyeikkel, mint a munkássággal és a békével.

Minden esetre meg fog a kormány a kulisszák mögött mindent próbálni, hogy a két tábort legalább a fegyverszünetre szorítsa.

A MUNKA FRONTJÁN

egyébként állítólag olyan szenzáció készül, amely mellett majdnem minden más hír eltörpül.

Allítólag a hatalmas acél-truszt hajlandó rá, hogy az utolsó lépést is megtegye a szervezkedés felé és készek rá, hogy "closed shop"-ról beszéljenek a munkásaikkal.

Beavatott körök szerint két feltételt kötnének a dologhoz, amelyek közül egyik sem lehetetlen vagy méltánytalan kívánság.

Az első feltétel az lenne, hogy Murray, a United Mine Workers of America jelenlegi alelnöke, az acélpárt szervező bizottság feje legyen az acél-munkások szervezetének az állandó elnöke.

Murray talán az egyetlen tisztességes és komoly vezér a bányász szervezetben, aki a saját hatalmával soha valami sokat nem törődött és jóhiszeműségét soha senki kétségbe nem vonta.

AZ ACÉL-TRUST MÁSIK

kívánsága már valamivel nehezebb, de az sem teljesen méltánytalan kívánság.

Azt akarják kikötni, hogy az acélmunkások szervezete ez esetben ("closed shop" esetén) minden más szervezettől, tehát első sorban a CIO-tól független maradjon s kizárólag az acélmunkás sorsával törődjék.

Az ipar urai azt mondják, hogy amíg az acélmunkások a többi szervezetekkel állnak rokonságban, addig mindig felniök kell rokonszenvi sztrájkoktól, addig tehát nem mentesítene őket a sztrájktól az sem, ha egyébként a saját munkásaik minden követelését mindig megadnák.

Ez az okoskodás lehet hibás, de minden esetre érdemes rajta gondolkodni a munkásnak, különösen azért, mert a "closed shop" megajánlása jóhiszeműséget árul el a részükről.

KISEBB SZTRÁJKOK

természetesen voltak ország-szerte a múlt héten, ahogy ezek a sztrájkok most már állandóak lesznek egy időre, de a nagyobb szervezetek várnak, hogy mi lesz a béke ügyével.

Ennek a türelemnek érdekes példája az autómunkások ügye, akiknek a szerződése lejárt a legnagyobb gyárakban,

(Folytatás az 5-ik oldalon)

PAN AMERICAN TRUST COMPANY
HARBOR STATE BRANCH
Alapította: KISS EMIL
FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK
Több mint 30 éve szolgáljuk az amerikai magyarságot
PÉNZKÜLDÉS BÁRHÓVÁ
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON
HAJÓJEGYEK - BETÉTEK
KÖZLEGYZŐI ÜGYEK
Forduljon hozzánk bizalommal
Member Federal Deposit Insurance Corporation

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról.)
de akik türelemmel várnak és tárgyalnak.

Az autó-fronton egyébként mindenki kíváncsian lesi, hogy mi lesz Kansasban, ahol egy Ford telepet teljesen lezártak.

A sztrájkoló munkások piktetjéi a gyár előjáróit sem engedték be az első napokban s erre adták ki Fordék a nyilatkozatot, hogy a gyárat véglegesen lezárják.

Most Kansas City valósággal könyörög, hogy a 3000 embert foglalkoztató telepet ne vigyék el a városból.

MEG LEHET ÉRTENI

Fordékát, hogy a gyár vezetőségének a kizárására a gyár végleges lezárásával akarnak felelni s eleget intették az ilyen felzúszásoktól a munkásságot, mit-óta az üléssztrájkok divatba jöttek ebben az országban.

Lehetséges tehát, hogy ebben az esetben a munkások hibásak és hibás talán a város hatósága is, amely megtúrte, hogy egy gyárból annak igazgatóját kizárják.

De kétségtelen az is, hogy egészségtelen hatalma van a tőkének, amely egy fellobbanásban háromezer embert tud örökösön kivetni a munkából, és amelynek hatalmában áll, hogy egy tollvonással hervadásra ítéljen egy-egy egész várost, ha érzékenységet megbántják.

A depresszió második évében Michigan igazságügyminisztere azt javasolta, hogy minden lezárt gyárat joga legyen az államnak átvenni és üzembe helyezni és a kansasi helyzet azt mutatja, hogy ilyen törvényre előbb-utóbb szükség lesz.

HA NEM LENNE KIZÁRÓLAGOS

joga főformán élet és halál, mert éhen-halál felett a tőkének, akkor nem mernék a városokat és azok hatóságait ilyen fenyegetésekkel terrorizálni, hanem minden félreértés el lenne intézve alkuval és békével.

Minket nehéz azzal vádolni, hogy tulzásokra igatjuk a munkást, hiszen éppen ellenkezőleg, mindig a törvények betartását hirdettük, de ezek a fenyegetések természetesen felháborítanak mindenkit.

Ma még Fordék nagyon hangosan beszélnek, ma még erősen állítják, hogy a gyárat véglegesen lezárják és akadatok városok, amelyeknek aljas hatóságai máris kérték, hogy hozzájuk öltözzenek a kansasi Ford gyárral s mi mégis valószínűnek tartjuk, hogy ez esetben engedni fog a nagytőke. Mert ha a fenyegetést bevaltanák, többet vesztenének, mint amennyit a pillanatnyi diadallal nyernének.

NÉHÁNY NAP MULVA

lefolytak a helyi választások, amelyek közül legalább kettőnek befolyása lesz az országos politikai helyzetre.

Detroitban elválik, hogy a munkásság CIO jeöltjének sikerül-e a város kormányzatát átvenni, amely aztán magja lenne annak a munkaspártnak, amelynek ma még csak papíron van egysége és hatalma.

Természetes, hogy minden más elem egyesült egymással, hogy a CIO ticket megbukjék, de negyven százalékos esélye még így is van a részben tagadhatatlanul szocialista, sőt itt-ott bizony kommunista tiktetnek.

A CIO esetleges detroit-i győzelme o'yan súlyos ütés lenne a reakcióra az egész országban, hogy a kiváltságos osztály talán örömmel fordulna az új dealhez, hogy a sokkal radikálisabb lehetőségeket megállítsa az útjában.

PITTSBURGHBAN ÉS PENNSYLVANIÁBAN

a régi és rothadtul korrupt republikánus politikai masinéria akar újjászülni s a nagytőke minden erejét oda összpontosítja, hogy biztossá maguknak a győzelmet.

Talán magának a republikánus pártnak válnék a legnagyobb kárára, ha Pittsburghban kezdődnek meg a feltámadás a számukra, mert akkor többé nem lehetne annak a pártnak a megújulásáról beszélni.

Akkor újra a Grundyk, meg a többi reakciók lennének az urak a pártban, akik vissza akarnak azt a "régi jó időköt", a korrupciók feneketlen mélységeihez vezetni.

Természetesen érdekes és fontos a new yorki választás, ugyancsak érdekes a clevelandi választás, de nemzeti szempontból ezuttal a legfontosabb az, hogy Detroitban és Pittsburghban mi fog történni.

A JAPÁN-KINAI HÁBORU

borzalmas tömeg mézslárlásai egyik félnek sem hoztak még lényeges eredményt. Japán ugyan elfoglalta azt a területet, amelyre vágyakozik jelenleg, de Kína jelenlegi hangulatában és felkészültségében azt megtartani, a háboru tovább folytatása nélkül nem tudná.

S míg Észak Kínában Japán csapatai a múlt héten olyan sikerrel haladtak előre, a múlt héten megtorpantak s kisebb vereségeket is szenvedtek.

Ami azonban sokkal többet árt Japánnak, Shanghai ostrománál nem haladnak előre s lassan elvesztik azt a tekintélyüket, amely félelmetessé tette őket a világnak abban a részében.

Katonai szakértők meglepetve látják, hogy Kína katonái jobbak, mint a japánok s hogy a japán hadsereg kitűnő és modern felszerelését nem tudják a japán katonák kellő alapossággal használni.

MINÉL TOVÁBB TART A

háboru, annál szorosabb lesz Kína új egysége s annál

jobbban fel lesznek fegyverekkel és municióval szerelve.

Japán híradások szerint Kínát a Sovjet és Franciaország modern repülőgépekkel, ágyúkkal ellátják s mert a hatalmas birodalom most száll szembe a modern időkben először Japánnal, nem lehetetlen, hogy a hódításba Japánnak beletörlik a bicskája.

A kis szigetország szegény nemzetet tart el, amely rá van a külföldi piacokra szorulva s minél tovább tart a háboru, annál több helyen fogják előlük a piacot elzárni.

Nálunk is eleget beszélnek — különösen a munkás szervezetekben — japán bojkott-ról, de Európa egyes államai s különösen Angliában ez a bojkott már félelmetes árnyokat ölt Japánra.

A KILENC-NEMZETEK GYÜLÉSÉN

valószínűleg Japán is részt vesz, de azt kívánják, hogy azt október 30-nál tovább halasszák, mert arra a dátumra nem tudnak Japán delegátusai Brüsszelbe utazni.

Valószínűleg abban reménykednek, hogy akkorra megverik Kínát s akkor készen lesznek egyezségről tárgyalni.

A nemzetközi konferencián Japán csak két hatalom — Olaszország és Németország — támogatására számíthat, rajtuk kívül csupa ellenséges érzésű kormányok lesznek a konferencián, amely semmiképpen nem lehet kedvező Japánra.

Az Egyesült Államok képviselve lesznek a gyűlésen, de Roosevelt elnök elég érmetőlen bejelentette, hogy semmiféle nemzetközi értekezlet nem sorolható háboruba bennünket.

A SPANYOL-OLASZ HÁBORU

a hét végén ide érkezett hírek szerint, közeledik a végehez.

A harctéren az áruló spanyol forradalmár zászlaja alatt küzdő olaszok a múlt héten lényeges győzelmet arattak s nem lehetetlen, hogy Spanyolország kormányra rákényszerül a békére.

A spanyol kormány a vereséget Anglia árulásának köszönheti, amelynek a kormánya az olasz-spanyol háboru első pillanatától kezdve a spanyol kormány vereségét akarta. Természetesen olyan formában, hogy az olasz kormány se győzzön.

A világ legarcátlanabb képzetűtása volt, ahogy az európai "semlegességet" szervezték, mert ez a "semlegesség" tette lehetővé az olasz diktátornak, hogy közel százezer olasz katonát, töméredek tanket, ágyut, repülőgépet stb. küldjön a spanyol harctérre.

A jelenlegi német kormány minden külföldön élő német ajku embert elismer a német birodalom fiának, és bele is akar szólni a sorsukba.

ANGLIA ÖNZŐ ÉRDEKEI

gátolták meg a francia és az orosz kormányokat, hogy a küzdő spanyol törvényes kormányt hadiszerekkel ellássák s Anglia kétszínű és aljas politikája tartotta féken az egész világot, hogy a két európai diktátor véres kalandjait elnézzék.

Akkor kezdtek igazán "erélyesen" beszélni és akkor kezdett a múlt héten az olasz kormány a nemzetközi nyomásnak engedni, mikor biztosra vették a forradalmár árulók és az olaszok múlt heti győzelmét.

S a francia kormány, amely a vezérkarától megfosztott orosz hadsereg nem tudott támaszkodni, kénytelen volt Anglia nyomásának engedni.

Voltaképpen tehát Anglia perfidiáján kívül annak lehet a spanyolok valószínű vereségét köszönni, hogy Stalin tömegvérengzései legyilkolták a nyár elejét az orosz vezérkart.

A világtörténelemben sok becsstelenséget találunk, de kevés gaztett esett még idáig, mint amit Spanyolországgal az olasz diktátor és a kétszínien farizeuskodó Anglia műveltek.

VOLT EGY IDŐ, MIKOR

Anglia kissé erélyes és őszinte fellépése befejezhette volna a véres és gyalázatos olasz kalandot s akkor még nem volt kommunista uralom Spanyolországban.

Akkor azonban a tory angol kormány attól félt, hogy "radikális" kormány lesz a spanyol nemzetnek és az ottani angol iparvállalatoknak esetleg becsületes adót kell fizetni.

Ma már Mussolini nem merné haza hívni a katonáit, a kiknek azt mondták, hogy Ethiopiába viszik őket, mikor a megakartott hajókat a spanyol kikötőbe szállították s azoknak valószínűleg ott kell spanyol földön pusztulni.

Ma már Olaszország anyagi viszonyai sem engednék meg, hogy lemondjon Mussolini a kaland eredményeiről, mert éppen a múlt héten voltak kénytelenek a részvénytársaságokra egy tíz percentes vagyondézsmát kivetni.

ANGLIA ÁRULÁSA RÉSZBEN

annak köszönhető, hogy — fél Olaszországtól. Mussolini nagyon kellemetlen szomszéd kezd lenni Afrikában, különösen a mohamedánok közt, akik Anglia palestiniai magatartását az angol kormány ellen fordulnak.

Palestinában állandó a vérengzés, Egyiptomban Anglia fennhatósága ellen állandóan izgatnak és egy hatalmas olasz broadcasting állomás az arabokat állandóan, nap-nap után lázadásra igatja.

Sokszor úgy tűnik fel, hogy az angol világbirodalom szétkorhadását nem sokára elérjük, s ahogy a világtörténelemben semmi nem állandó, Anglia és a brit birodalom is közel van hozzá, hogy a világhatalmat kicsavarják a kezéből.

Igaz, hogy Anglia a fegyverkezést csak most kezdte, de nagy kérdés, hogy a jelenlegi modern eszközökkel lesznek-e képesek a jól felfegyverzett kisebb nemzetek felkészültsége előtt halálra sebezni.

KELET-EURÓPÁT A NÉMET

Nazizmus tartja izgalomban, amely új látszik szabad kezet nyert a Duna-félre az olasz diktátortól, aki régebben utjába állt Hitlernek.

Csehországban a múlt héten véres zavargásokat rendeztek, s ezeknek a zavargásoknak a nyomán komoly feszültség jött létre a két nemzet közt.

A jelenlegi német kormány minden külföldön élő német ajku embert elismer a német birodalom fiának, és bele is akar szólni a sorsukba.

Egyidejűleg a názi izgatást fokozott mértékben Ausztriában és Magyarországon is megkezdtek s természetes, hogy mindkét kis államban német pénzzel folytatják a bomlasztás munkáját.

Ausztriában ezidőszereint nem várnak sok eredményt, de Magyarországon eredményesebben dolgoznak.

A MAGYAR NAZIK OLYAN

vakmerőséggel izgatnak a törvényes rend és az alkotmány ellen, hogy ma már nyugtalanodni kezd a lakosság, és néha azt hiszik, hogy a kormány nem akar vagy nem tud féket szabni a játéknak.

A múlt héten az összes názi-ellenes magyar pártok szövetségére léptek egymással és már a szocialisták is szívesen hajlandók például királyságról beszélni, minthogy tetlenek maradjanak a názi veszedelemmel szemben.

A TŐKE MÉG MINDIG HARÁCSOL

Roosevelt elnöknek legutolsó tüzhely melőli rádió beszédében volt egy rövid mondat, amely arra utalt, hogy a trust törvényeket meg kell sürgősen szigorítani, mert a nagytőke még mindig harácsol.

Ennek a megszólalásnak a hát mögött nagyon különös jelenség rejlik, amely joggal háborította fel az elnököt. Az Egyesült Államok különböző célokra nagy mennyiségű anyagokat vásárol és az utóbbi időkben a hivatalos árlejtésekre teljesen azonos ajánlatok érkeztek be.

Feltűnő lett ez főleg a vas-és acélgyárak termékeinél. Két ségtelen, hogy valami verseny volt az acélgyárak között, de ennek nyoma se látható akkor, mikor kormányzállításra kerül a sor. Például érthetetlen az, hogy bizonyos vasgerendák szállítására hét különböző gyár egyésgesen s pontosan 92 dollár 43 centes árak mellett volt hajlandó vállalkozni. Ez a teljesen egyforma ár arra mutat, hogy a gyárak titokban meg egyeztek egymással és ki akarták harácsolni a lehetőségeket.

Denverben például cement építkezéshez szükséges vasrudakra hirdetett pályázatot a szövetségi hivatal. Tizenhét ajánlat érkezett be és ezek közül 14 pontosan 1144 dollár és 16 centet kért. A hadsereg mérnökei Los Angelesben meglepetve láiták, hogy 11 árajánlat végösszege mind egyforma, azaz 194,051 dollár és 89 cent. Fort Peck katonai táborának építéséinél a tíz ajánlattevő egyformán 253,633 dollár és 80 centet kért. De még bosszantóbb volt a tengerészet egyik pályázata. Az ajánlatok száma 59 volt és valamennyi 16,001 dollár és 33 centről szólott.

Ilyen cetekre menőleg egyező ajánlatok csakis előzetes megállapodás alapján érkezhetek be. Arra mutat ez, hogy a tőke ma sokkal erősebb szövetségeket kötött, mint bármikor ezelőtt.

A szövetségi igazságügyminiszterium figyelmét már korábban felhívták erre a jelenlegi állapotokra.

Igy ebben a kérdésben az előkelő legitimisták, az Ottopárti arisztokraták egy frontra kerültek a szocialistákkal. Csak bűnös emberek nem látják, hogy Magyarországnak belbékére van szüksége, s hogy ellensége mindenki a nemzetnek, aki az alkotmányos rend ellen igatva, ennek a belső rendnek a felgyújtására törekszik.

A szövetségi igazságügyminiszterium figyelmét már korábban felhívták erre a jelenlegi állapotokra.

Igy ebben a kérdésben az előkelő legitimisták, az Ottopárti arisztokraták egy frontra kerültek a szocialistákkal.

Csak bűnös emberek nem látják, hogy Magyarországnak belbékére van szüksége, s hogy ellensége mindenki a nemzetnek, aki az alkotmányos rend ellen igatva, ennek a belső rendnek a felgyújtására törekszik.

A SZOVJET DIKTÁTORÁNAK

a vérengzései még nagyobb arányokat öltöttek a múlt héten, s Kun Béla vád alá helyezését már hivatalosan is jelentik.

Érdekes az orosz igazságszolgáltatásra, hogy Kun Bélát most vádolják Trozsky-izmussal, és azzal, hogy husz évvel ezelőtt a magyar szovjet közvéleményt rosszul vezette.

Azt jóslják, hogy a halálbüntetést elkerülni nem fogja, s nem képezhet enyhítő körülményt az, hogy husz évvel ezelőtt még Trozsky volt az ur Oroszországban.

Az amerikai magyar kommunisták gyávaságát, hitelességét és gyalázatos árulását mutatja, hogy Kun Béla pápájuk letartóztatása ellen szót emelni nem mernek. Valószínűleg azért, mert akkor nem gurulnának azontul a dollárok Moszkvából.

Ők csak akkor tudtak lármázni, mikor Magyarországon egy kommunistát börtönre ítélték.

Lehet-e, maradhat-e ezután egyetlen tisztességes és jó érzésű magyarul beszélő ember abban a mocskos táborban, amely közöttünk Moszkvát szolgálja?

HOZZÁK ELŐ A HOLT TESTET

Northumberland megye felszínre akarja hozatni a lejáró kő szerencsétlen áldozatát

A bányászati történetében páratlan követeléssel állott elő Pennsylvania állam Northumberland megyéje. Pár hónap előtt történt, hogy az Exchange község határában levő és szünetelő szénbányát egy bootleg operator megnyitotta, de a gondatlanul vezetett üzem folytán a bánya teteje beszakadt és eltemette Akseuty Warholick bányászt, aki felvidéki tót származású volt. Mármaros megyének azon részében született, ahol a rutθέν és román elemek erősen összekeveredtek.

A bánya beomlás után a megyei hatóságok nyomban elrendelték a holttest kását és a munkát harminc ember állandóan folytatta is, de eredményre nem jutottak. Végre egy gyakorlott bányamérnököt hívtak ki, aki a bánya térképeiből megállapította, hogy több ezer tonna szikla eltávolítása szükséges ahhoz, hogy a holttestet megtalálják.

Ezen a jelentésen indulva a megye beszüntette a mentési munkákat, de ekkorra közhangulat ébredt fel és egyre hangosabban követelte, hogy a holttestet hozzák elő és temessék el emberi módon. Gyűjtést is indítottak erre a célra és díszes sirhelyet vásároltak az eltemetett bányász részére a közei város temetőjében.

Mivel a sirhelynek lakóra volt szüksége, a megye egyik állami képviselőjéhez, Joseph Bradley ügyvédhez fordult és arra kérte, hogy Pennsylvania állam által hozassa a felszínre a holttestet, amelyet ünnepélyesen akarnak eltemetni.

Bradley képviselő előbb a közzeiben levő Richards Mine vezetőihez fordult, amely hajlandónak mutatkozott arra, hogy egyik gőzlapátoló gépét kölcsön adja, ha annak üzemben tartási költségeit valaki megfizeti. Ezeket a költségeket kéri most Bradley képviselő az államtól, amelynek szakértői azt mondják, hogy a munka körülbelül tízezer dollárba kerülne és nem tudják, hogy egy holttest előkerítése megéri-e ezt a kiadást?

A bányauügyi hatóságok azt mondják, hogy ilyen célokra nekik nincs fedezetük. Ezt csupán az állami törvényhozás engedélyezhetné és arra januárig várni kell. Ez egyértelmű lenne azzal, hogy a bányásznak már csak a csontjait találják meg és ezért nem hajlandók a nagy költségek fedezésére, annál is inkább, mert botleg bányászról van szó, aki az állami törvények hatáskörén kívül áll.

Illinois állam Belleville körüli szénvidéken hatezer progresszív bányász sztrájkolt 24 órán keresztül azért, mert a Marissa Coal Company az Okay bánya művelésére a United Mine Workers-al kötött szerződést, illetve a Lewis csoport javára akarja a tagdíjakat levonni.

St. Clair, Madison, Clinton és Monroe megyékben ez az egyetlen szénbánya, amely UMWA szerződést kötött. A többi bányák mind a progresszívvel dolgoztatnak és erős célatzatosságot látnak abban, hogy ez az egy bánya mindenáron nyitva akarja tartani a szénterület kapuit a UMWA előtt.

Az Oky bánya a tavasszal bezárta kapuit, mert a progresszívvel azzal vádolták, hogy nem tudta a béreket megfizetni a bányászoknak és e címen pert is indítottak a bányánál újra meg akarták nyitni, de a progresszív csoport ragaszkodott ahhoz, hogy a munkabér-adósságokat előbb

fizessék ki. A bánya erre a legnagyobb csendben megkötötte a UMWA szerződést és kijelentette, hogy progresszív bányászokat csak úgy alkalmazhat, ha a tagdíjakat a UMWA javára vonhatják le.

A sztrájk hírére a már felvett UMWA tagok távol maradtak a bányától, hogy összeültökésekre ne kerüljön a sor.

NAGY VERHOVAY BÁL WELCH, W. VA. MELLETT JÓBARÁTOK ÉS FÖLDIEK NAGY TALÁLKOZÓJA A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET, HEMPHILL, W. VA. 431. FIOKJA

SZOMBATON, NOVEMBER HÓ 13-ÁN

este 7:30 kezdettel

FÉNYES BÁLT

rendez

A CONEY ISLAND HELYSÉGÉBEN, WELCH, W. VA. amelyre az egész vidék magyarságát, apraját, nagyját, családdal, rokonnal, barátal együtt szeretettel hívja a RENDEZŐSÉG.

A POCAHONTASI VERHOVAY BANDA MUZSIKÁL BELEPTI DIJ FÉRFIAKNAK \$1.00 - NŐKNEK 35 CENT

KARÁCSONYI TÁRSASUTAZÁSOK AZ ÓHAZÁBA

Indulás New Yorkból a következő hajókon:

EUROPA ---- NOV. 27
NEW YORK ---- DEC. 2
HAMBURG ---- DEC. 9
EUROPA ---- DEC. 16

Kitűnő elhelyezés. Elsőrendű konyha. Gyorsvontat a bremerhaveni kikötőben közvetlenül az Europa hajó melőli kényelmes utazás biztosít Budapestig. Ugyancsak kitűnő vasúti összeköttetés Hamburgból. Jelentkezétek azonnal

Delray Travel Bureau
ZELLER ISTVAN, Tulajdonos
7914 W. JEFFERSON AVE DETROIT, MICH.
Telefon: Vinewood 2-0278

KÉT TESTVÉR

(Folytatás)

Jól esett, amit a Főnökről mondtam, csak az öccsén nem tudtam eligazodni, aki nem szeretett kártyán veszteni és csalt, hogy nyerjen. Amikor pedig leleplezték, gyilkossággal fedezte a csalást.

— Beszélj még Jerryről! — faggattam. — Azt akarom. Éjjel-nappal tudnék mesélni róla — mondta Ferrald Jimmy. — Furcsa csodabogár volt Jerry. Utálta az asszonyokat. Ebben egymásra üttünk. El is bánt velük, ahol csak tehetette. Ha kis zsákmányra tettünk szert, rögtön felcsipett valami csinos vászoncelédet és tűzőn-vízen keresztül udvarolt neki: Öröm volt látni, ahogy csinálta. Szórta a pénzt, egy-kettőre eljegyezte, nagyszerűen elmulatott vele és a házasság előtti napon úgy eltűnt, mint a hajnali köd. Csudagyerek volt ebben is. A visszaemlékezés annyira magával ragadta Jimmyt, hogy majdnem leesett lováról a nagy nevetésben. Én is megpróbáltam mosolyogni.

— Mindig valami jó heccen járt az esze. Már gyermekkorában is. Emlékszem, volt egy tanítója, aki nem szerette Jerryt és ő egy szép hideg téli éjszakán megleste, amint hazafelé ment, elgáncsolta és jól odakötötte egy fához. Másnap reggel, mikor megtalálták, olyan kék volt, mint az indigópapír. Majdnem meghalt tüdőgyulladásban. Ilyen fickó volt volt Jerry! Ha valaki megbántotta csak egy szóval is, biztosra vehette, hogy megkapja érte a magáét akkor, amikor a legkevésbé várja. Ha akarta, olyan volt, mint a méreg. Egyszer összetalálkoztam Wilder Turkkal az egyik phoenixi kocsmában, boldogan megölelte, mert szerette Turkot, de aztán valamin összekaptak és a saját pisztolyával lőtte le Wildert.

— Nagyszerű mulatság volt hallgatni Jerryt. Mindig volt valami mesélnivalója. Sokan a fiuk közül morogtak ellene, mert a kisujját sem emelte fel, amikor tábornokot ültetett valahol. Abban nagy mester volt, hogy mihielyt valahol letelepedtünk, rögtön a ház vagy a reuma gyötörte és akkor naphosszat a pokrócon hevert és hagyta, hogy kiszolgálják.

— De én szívesen elvégeztem az ő munkáját is, mert élvezet volt hallgatni, amint a feketéjét szűrőslögtetve mesélt, azután jól megtönte a hasát.

Jimmy szünetet tartott. — Egy szó, mint száz, ő volt a legjobb cimborá és a legkellemesebb társaság, amit valaha is láttam! — összegezte.

Nekem már elég volt Ferrald Jerry vi-

selt dolgaiból. Loomis bandája csak dicséretet érdemel, hogy eltette láb alól ezt a mákvirágot... Azonban elkéstem, mert úgy látszik, ez volt Jim kedvenc beszéd-tárgya és ha egyszer belekezdett, akkor se vége se hossza nem volt.

Semmisen lehetett rossz Ferrald Jim szemében, amit öccse művelt, bár a végén kiderült, hogy Ferrald Jim bizonyos szempontból egész rendes ember. Az volt az egyetlen hibája, hogy annyira vette az emberéletet, mint a fületlen gombot, de abban egész biztos voltam, hogy nem az a fajta, aki hamisan kártyázik és lelővi azt, akivel éppen az imént fogott kezét. Biztos, a pajtását nem hagyná cserben.

Délután elértük a hegység lábát és egyenesen a Culver szakadék felé tartotunk. A Kékviz hegyek hatalmas csúcsai előttünk tornyosultak a magasba és a havas ormokon megcsillant a napsugár. Gyönyörű vidék terült el körülöttünk. Mindenfelé csobogó patakok, smaragdzöld lejtők, mind remek legelő, váltakoztak a hatalmas törzsű fák által álló erdőkkel.

A völgyekben sok szarvast láttunk, míg a magasabb fennsíkokon felbukkant néhány zerge. És mindenek előtt a sziporkázó fehér csúcsok.

Sajnos, egy pillanatra sem tudtam megelégedezni Loomis bandájáról és a ránk váró élethalál harcáról. A hegyek és völgyek minden szépsége elhalványult emellett. Hiába csobogott a sok hegyi patak, hiába kínálgatták a sötétlők tengerszemek pazar szépségüket, nem tudtam bennük őszintén gyönyörködni. Aztán megpillantottuk, elindulásunk óta, az első emberi lényt...

VII. FEJEZET

Eppen egy fiatal facsoporton haladtunk keresztül, amikor Ferrald megpillantotta a lovast és visszaránta a musztángot, megállott. Én valamivel előbb lovagoltam, ahol a fák már kezdtek ritkulni és így jobban láttam.

Fiatal lány volt. Az egyik hegygerincen bukkant fel, friss galopponban vágatott lefelé a lejtőn, nyomában egy kis simaszőrű kutya loholt. Nagyszerűen lovagolt. Olyan jól, hogy először csak a lovat és a lovaglást figyeltem.

Karcsu fekete kanca volt, olyan lábakkal, mint a szarvasé. Feje, nézése büszkeségre vallott. Most megpillanthatta az ut szélén heverő fehér szikladarabot, mert idegesen elkezdett toporzékolni és mond-

hatom, öröm volt nézni, amint a leány sarkantyujával és ostorával megrendszáblította a rugkapáló állatot.

Jól összeillettek, a eány, meg a ló! Ki-egészítették egymást. Csinos kis indián volt! Mert olyan kékesfekete haja volt, mint az indiánoké, bár soha-em láttam ilyen arcu rézbőrűt, vagy hogy valamelyikük így tudott volna mosolyogni. És a szeme!

Most visszafordult és visszalovagolt a gerincre. Innen úgy látszott, mintha egyenesen az égbe akarna lovagolni. Eltűnt szem elől, de a kis sárka kutya hirtelen megállott. Valami ürgelyukat találhatott, mert szimatolva beledugta az orrát, aztán elkezdett csaholni és nekilátott a lyuk mélyén rejtőző állat kiasásának.

Ekkor valami árnyék villant át a nap-sütötté hegyoldalán, szárnysuhanás hallatszott és a következő pillanatban feltűnt a lejtő fölött egy szikár kopasz keselyű, karmai közt a nyivakoló kiskutyával.

Megsarkantyuztam a lovatam és vad vágatásban szágultam a szerencsétlenség színhelye felé. A keselyű már eltűnt a hegy gerinc mögött. Hallottam a lány sikoltozását és messzeségben a vén keselyű megint feltűnt a gerinc fölött, egyre emelkedve. Én is akkor értem a tetőre és bár jó magasan volt a fejem fölött, az egész magazint ráítéltem. Szerencsém volt, mert egyik golyóm beletalált. Csak úgy repültek a tollak a 45-ös méretű golyó nyomán.

A keselyű megingott, mintha szárnya felmondta volna a szolgálatot és lassan lefelé bukdácsolt. Karmaival utolsó pillanatra görcsösen szorította a zsákmányt és csak akkor engedte el, amikor már közvetlenül a föld fölött volt. A kis kutya buk-fencezve leesett, majd farkát a lába közé huzva, egy nyulat is megszégyenítő sebességgel elszaladt, hihetetlenül a gazdája után.

A keselyű egy darabig még igyekezett felszállani, de a végén nekivágódott egy sziklának, mintha vak volna és a szikla tövében lezuhant. Egy hevert ott, mint egy halom rongy.

A döglött keselyűt nézegettem, amikor meghallottam Ferrald hangját.

— Csipd el azt a lányt és vallasd ki. Egy férfi többet megtudhat, mint kettő. Én majd utánatok megyek.

Kisvártatva feltűnt a lány. Szíjogott és karjai közé szorítva tartotta a kiskutyát. Amikor mellém ért, leugrott a nyeregből és felém nyújtotta a kezét. Gyengén megszorítottam.

Nem volt nagy és valahogy mégis elég

nagy volt. Első pillantásra tulkicsinek látszott, de ha jobban megnézted, rájöttél, hogy épp akkora, amekkorának lennie kell. Va ami különös ragyogás kísérte. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a szeme, vagy a mosolya volt ragyogó. Nem is hófehér bársonyos arcúró világitott, hanem valami más. Mintha egész lényéből áradt volna ki ez a különös tudomány.

Ott állott mellettem és rámragyogott. Nem tudok mást mondani. Nem is bírtam hosszú ideig ránézni, hanem kénytelen voltam tekintetemet félrefordítani a döglött saskeselyű felé, melynek vére pirosra festette a füvet. Talán a közeledő veszély előjele volt ez a baljóslatu látvány, de ekkor nem törődtem vele, annyira erőt vtt rajtam valami megmagyarázhatatlan boldogság.

— Ez volt aztán lövés! — ez volt az első szava.

— Alacsonyban repült, ennyi az egész — igyekeztem elfogulatlanul felelni. — Maga kergette vissza a sikoltásával. Mindenesetre szerencsém volt. Nagyon megsérült a kutya?

— Szegény kis Snooky! Nézzé meg! Felem nyújtotta a kapálózó ebekskét, amely teljes erővel igyekezett magát még jobban a karja alá fúrni. Semmi nagyobb baja nem történt három-négy karmoláson és az ijedségen kívül.

— Még csak nyolc hónapos — mondta a lány. — Félek, hogy egész életében buskomor lesz az izgalom miatt. Szegény kis jószágom!

Könnyesen is mosolygó szemmel megint ránézett. Ugy tett, mintha nem csinálna nagy dolgot a kalandból, de látszott rajta, hogy nagyon a szívén viseli a kis dög sorsát. Abban a szent pillanatban beleresttem. Mintha belémszurkalt volna, olyan sajgás támadt a bordáim tájékán.

Ugy látszott, hogy egy pillanatra megelégedezett a kutyáról, bár keze állandóan simogatta. Rámábult, én pedig visszabámultam. Én soha életemben nem vágytam annyira más ábrázat után, mint most. Szerettem volna azt mondani: Tudom, hogy nem vagyok szépség, de azért mégsem vagyok olyan közönséges utonálló, mint amilyennek a képem után látszom!

Csak annyit tudtam kinyögni: Kicsoda maga?

— Carr Susan — felelte. — Hát maga kicsoda?

— Willis Richard... — hazudtam. Ösztönszerűleg megéreztem, hogy ostobaság volna eldicsekedni a nevemmel, a

melyet a Főnök tett híressé ezen a vidéken, eltekintve attól, hogy erre felé most Loomis a király.

— Alaposan eltalálta ezt a keselyűt, Richard! — mondta, amint megszemlélte az állatot. A kiskutya holt ellensége láttára megint elkezdett kétségbeesetten vinyogni. A leány lehajolt, felemelte a sas szárnyát, úgy, hogy a napfény átszűrődött a tollak között.

Odanéztem és rögtön kitaláltam, hogy mire gondol. Arra, hogy még néhány percel ezelőtt a levegő királya volt. De egyetlen szóval sem próbálta ezt kimondani és én mégis tudtam, hogy ezt gondolta. Olyan boldog voltam, hogy még a rut pofámról is megfledkeztem egy pillanatra.

— Rossz csillagzat alatt született! — mondtam.

A leány leejtette a szárnyat és ismét hozzám fordult.

— Csak úgy átlövogol a vidéken? — kérdezte.

— Igen. Munkát keresek.

— Munkát? Mifélet? Favágást? Bánya munkát? Vagy talán lóidomítást?

— Érték a tehenészethez és egyébként is jó átlagmunkás vagyok.

Tetőlő talpig alaposan megnézett. Pillantása hirtelen megkeményedett.

— Hol tartja a revolverét? — kérdezte.

— Ha jól hallottam, revolver volt. Vagy nem?

Előkaptam a fegyvert rugós tokjából. Elvette és jól megnézte. Végighuzta ujjával a csövet, ahol a célzómbót lereszeltem. Megállapította, hogy a ravasz kiálló végét is lefűrészelték. Aztán összeráncolt homlokával visszaadta a revolvert.

— Maga nem véletlenül találta el a keselyűt — mondta.

— Hogyan gondolja ezt? — kérdeztem elképedve.

— Maga azok közé tartozik, akiknek muszáj biztosan lőni. Nem igaz?

— Várjunk csak! — feleltem. — Mert a revolverem itt-ott le van reszelve, azért még nem biztos, hogy bandita vagyok, ha erre gondolt.

— Hm! — mondta és szeme kópésan csillogott. — Nem, maga bizonyára egy szegény, egyedülálló kisfiú ebben a csunya nagy világban.

— Ide figyeljen! — vágtam vissza, miatta a revolvert visszacsuszítottam a tokjába. — A gondolatolvasás nagyon hasznos tudomány, csak az a kár, hogy néha mellé fog az ember.

(Folytatjuk)

MAGYARORSZÁG

Irja: FAY FISHER ANDOR
az Associated Hungarian Weeklies
budapesti szerkesztője
Címe: Budapest — Hotel Metropole

Mennek: minden hajóval mennek vissza új hazájukba azok az amerikai magyarok, akik az idei nyarat Magyarországon töltötték.

A keleti pályaudvar indulási oldalán mostanában nagyon gyakran zokognak amerikai magyarok, azok hozzájártozói, akik kísérik a kedves amerikai rokont, akit régen láttak és akit ki tudja — látnak-e még az életben.

Ma megint nagy sirás, zokogás volt a keleti pályaudvaron.

Négy szép amerikai lány indult vissza a tengerentúlra. Az Amerikai Magyar Népszava versenyének nyertesei, akik három boldog hónapot töltöttek az óhazában és most indulnak hazafelé.

Milyen nagyon boldogok voltak ezek a lányok, amikor megérkeztek. Akkor is sirtak, de akkor örömkönyöket hullattak, amikor a keleti pályaudvaron fogadták őket. Most te le van fiatal szívük, lelük fájdalommal, hogy bucsuzniok kell ettől az országtól — és azoktól a rokonoktól, akiket csak nemrég ismertek meg, de akiket megszerettek.

Sir mind a négy lány. Az egyik különösen. Szinte vigasztalhatatlan. Nem csoda. Ott áll mellette az a dalás magyar fiatalember, akitől — jaj —

szörnyű nehezen bucsuzik a szép milwaukeei magyar lány. De a többiek is nehezen bucsuznak. Hiszen — majdnem mind itt felejtette a szívét.

Öten jöttek, de most csak négyen indulnak vissza. Az ötödik, a verseny első díjasa, Mikula Mariska Philadelphia-ból még itt marad. Ő férjét találja az óhazában. Csak később megy majd vissza — férjével.

* * *

A lányok közt talán a legtöbb hívet, tisztelőt szerzett magának Csöke Irénke, Kent, Pa.-ból. Jól nevelt, nagyon szerény lány. Értelmesen beszélt magyarul már mikor ideérkezett. Zamatot nógrádi tájszóval, holott Pennsylvaniában született. Emlékszem, mikor az országzászló előtt beszélt, alig akartuk elhinni, hogy amerikai születésű lány.

Most bucsuzik ő is. Nagymamájaival együtt, aki hazakísérte. Egy unokatestvére kísérte el Etesről, Nógrád megyéből. Attól bucsuzik nehezen, de azazal, hogy viszontlátják még egymást. Mert Csöke Irénke el akar jönni hamarosan Magyarországra.

— Nagyon szeretnék jövőre

eljönni újra — mondja kedvesen, — hiszen olyan jó volt itt és olyan szép ország Magyarországon. És amerre jártunk, mindenütt felejthetetlenül kedvesek voltak hozzánk. Rajta leszek, hogy jövőre is hazajöhessek. — Elmondom neki, hogy módja lehet erre, résztvehet a Magyar Bányászlap versenyében, szerezhet annyi új előfizetőt a pennsylvanai bányászok között, hogy elnyerhet egy hajójegyet.

Felragyog a szeme: — Megpróbálom majd. Dolgozni fogok szorgalmasan, mert amint mondtam, úgy szeretnék újra eljönni. Csöke Irénke hát hazaérkezése után újra dolgozni fog, hogy eljöhessen ismét Magyarországra. Ahogy én az édesapját, Csöke Józsefet ismerem és általában a vidék magyarjait, segítik majd Csöke Irénkét, hogy szíve vágya teljesedjen és jövőre újra eljöhessen az óhazába.

Csöke Irénke meg is érdemli nagyon a segítséget, mert ennek a lánynak magyarországi szereplésére büszkék lehetnek Pennsylvania magyarjai.

Az örökké mosolygó szöke Simon Gizi is nehezen hagyja el a fővárost. Pedig őt nem kísérte ki a Keletre az, aki nehezen vált meg a szép detroitit lánytól. Vele csak ismerősei jöttek el. De azokat is nehéz jithagyni.

— Szeretnék én is visszajönni — mondja, — ki tudja sikerül-e majd. Jó lenne nagyon, mert felejthetetlen napokat töltöttünk mi Magyarországon. Alkik nem jutnak el ide, azok nem is tudják, milyen szép ez az ország.

* * *

Bokon Helen halkszavu lány South Bend, Ind.-ból. Őt kísérik ki a legtöbb rokon, őt siratják legjobban. Ahogy itt az írógép előtt kopogom e sorokat, a hideg fut át a hátamon, ha rágonclok, hogy zokogtak szerető rokonai, hogy ölelték, csókolgatták ezt a szép lányt.

— Eljövök majd megint, — vigasztalja ő is rokonait, közben magának is alig jön szó az ajkára, úgy fojtogatja a sírás.

* * *

Utoljára hagytam Mészáros Jolánt, akit legjobban megbonáptott két férfi szem, aki legnehezebben vált meg — az óhazai fiujától.

— Eljövök, biztosan eljövök

jövőre — hajtogatja, de minden szavát zokogva mondta, közben a mellette álló elborult arcu fiura szegezte mindig a tekintetét. — Muszáj visszajönni — mondja, amikor valósággal feltámolygott a vonat-ra.

* * *

De indul a vonat. Zsebkendő lobogtatás, hangos zokogás. A milwaukeei lány a vasuti kocsi utolsó ablakánál áll. Rémséges nézni, hogy zokog. Elmegy a vonat. Meghatódott kis társaság néz a vonat után.

Bence Jánosné, a Verhovay Segély Egyesület főtákarának felesége, aki holnap este indul, eljött a vasúthoz elkísérni "leányait", akiket végig kísért a magyarországi uton. Nagy József, a Világkongresszus titkára, Miklós Jenő ugyanonnan, Kásás Ernő a Szabadság magyarországi szerkesztője és e sorok írója. Nézünk a vonat után. Melletünk az etesi fiatal ember törülgeti szeméit és néz sokáig a vonat után, amely elvitte csak nemrég megismert nagyanyját és unokatestvérét.

Jaj, szomorú, szívfejtő dolog bucsu.

* * *

ÜZENETEK. — Kőrösfőy János, Alliance, Ohio. — A kért könyvet a Világkongresszus elküldte Önnek, remélem rendszeresen meg is kapta már azt. Hiszem, Mrs. Kőrösfőy jobban van már. Tudom, hogy nagyon sok a dolgom, de azért örülök, ha néha-néha hírt kapnék magukról és Buzogányokról is. Szíves üdvözlöt.

Takács István, Detroit. — Ujabb levelét megkaptam. Pon-

HA A BANYÁSZ DÜHBE JÖN...

Agyonverni a tulajdon apját is, tehát nem szabad felingerelni

A cimben foglalt különös védekezést adta elő a bíróságon a pennsylvanai Charleroi városkában lakó 23 éves Medwick András bányász, aki egy szikladarabbal csaknem félholtra verte tulajdon apját, az 58 éves Medwick György bányászt.

Apa és fiu között azért tört ki a háborúság, mert a fiatal Medwick nem dolgozott elég

tosan utána járok a dolognak és akkor levelet írok. Addig egy kis türelmet kérek.

Dr. Gerenday László, New York. — Szíves leveled megkaptam. Utána járok a dolognak és aztán neked is levél megy. Szíves üdvözlöt.

Magyar András, Skelton, W. Va. — Tudom meglegli, amit ebben az üzenetben kérek. Küldjön nekem a kis Tüdőről egy fényképet. Emlékszik? egyszer küldött nekem. Szétment teljesen és szeretnék egy újat. De még nagyobb lesz örömem, ha Lajosról és Ilusról is küld. Hiszen még mindig az az öröm nap, ha régi barátaimról, azok gyermekeiről hallok hírt. Szíves üdvözlöt.

szorgalmasan, mulatozni járt és folyton az apjától követelt pénzt. Az öreg bányász végre is megunt ezt és kiharancsolta a családi otthonból a fiút, aki erre egy rongyba csavart szikladarabbal nekiment az öregnek, betörte a fejét, kiverte a fogait és talán agyonütötte, ha egy véletlenül arra járó állami rendőr le nem fogja.

A fiatal bányász a csendőrnök is nekiment, de az erősebbnek bizonyult és ellátta a dühögő bányász baját.

AMERIKAI MAGYAROK SZÁLLODAJA BUDAPESTEN

METROPOLE

VII. Rákóczi ut 58
a város szívében
Telefon 1-389-50
Sürgőnycim: Metropol.

MÉRSÉKELT SZOBA-ÉS PENZIÓÁRAK

Ha hazautazik, szálljon a METROPOLE-ba

E lap magyarországi szerkesztője FAY FISHER ANDOR állandóan szállodánkban lakik. Keresse fel, ha Budapestre jön.

HUSZEZER VASUTAS VAN MOSTAN MUNKA NÉLKÜL NYOMORUSÁGBAN

A legjobban szervezett és állítólag legjobban fizetett amerikai munkások közül valók az amerikai vasuti alkalmazottak és szinte megdöbbenve figyelt fel az ország arra a jelentésre, hogy ez idő szerint huszezer vasutas van munkanélküli nyomorúságban. Ez a szomorú hír teljesen lerontja annak a másik hírek a hatását, hogy az amerikai vasutak a munkában levő mintegy 250,000 alkalmazott javára 35 millió dollár fizetési többletet engedélyeztek. Az év első hónapjaiban a vasutak ugyan ezen célra 98 millió dollárt utaltak ki.

Kevesebb ember többet keres, mondják a vasutak. De huszezer nyomorgó, éhező ember mellett nem lehet szó nélkül elmenni, mert azoknak jakszavát meghallja az ország. Különösen akkor hallja meg, ha nem kap megfelelő tájékoztatást arról, hogy mit tette szükségessé ennek a huszezer embernek az elbocsátását.

KARÁCSONY AZ ÓHAZÁBAN

Töltsd a karácsonyi ünnepet Magyarországon, örvendő családja és régi barátok körében. Indulás New Yorkból a következő hajókon:

EUROPA	November 27.
NEW YORK	December 2.
HAMBURG	December 9.
EUROPA	December 16.

DOBOZY ARTHUR úr vezetésével. Bremerhavenből, közvetlen az "Europa" hajó mellől induló expressz vonat kényelmes utazást biztosít Budapestig. Ugyancsak kitűnő vasúti összeköttetés Hamburgból.

1938 KETTŐS SZENT ÉV MAGYARORSZÁGON

Eucharisztikus Kongresszus és Szent István Ünnepek

Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

1205 Washington Blvd., Detroit, Michigan

D-O-HÁ-N-Y

A legrégibb és a legjobb pipadohány a Négyes vagy a közép erős Kassai és a gyengébb U-Hu Muskotály. Mindhárom védjegyjű dohány a **NÉGYES TOBACCO SHOP** GYÁRTMÁNYA.

5 ounce-os csomag 25c. Minden csomagban értékes ajándék szelvények. Kérje az üzletében. Ha nem kapja, küldjön egy dollár készpénzt vagy Money Orderben és a gyárból megküldik. A szállítást a gyár fizeti.

A legfinomabb cigarettá dohány egy font \$1.50 papírral együtt. Ha még nem ismeri a Négyes Tobacco Shop gyártmányait, tegyen egy próbát, győződjön meg jószágukról. Nagyobb rendelésnél árengedmény. Pontos, hogy kerülje az utánzatokat.

NÉGYES TOBACCO SHOP

423 EAST 5th ST. NEW YORK CITY

MINDIG BIZALOMMAL FORDULHAT

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMATUS EGYESÜLET
WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztonságu életbiztosítást akar magának, vagy családja tagjainak. Beállás 1-től 60 éves korig. A rendes biztosítás mellé baleset és 45 éves korig betegségy biztosítás is szereshető.

POCAHONTAS, VA.
Megbizottunk: KOVÁCS PÁL
Box 301

RED JACKET, W. VA.
Megbizottunk: MOSOLYÓ ISTVÁN
Box 113

MORGANTOWN, W. VA.
Megbizottunk: CSERNOK MIKLÓS
Box 334
Puraglove, W. Va.

DOBRA, W. VA.
Megbizottunk: PUSKÁS GÁBOR
Box 95
Clothier, W. Va.

THORPE, W. VA.
Megbizottunk: RADNÓCZY JÓZSEF
Box 253

LYNCH, KY.
Megbizottunk: BARTHA GÁBOR
Box 784

CAPELS, W. VA.
Megbizottunk: BUCKMAN SÁNDOR
Box 183

BARRACKVILLE, W. VA.
Megbizottunk: BENDZSÁK KÁROLY
Box 218

Kerületi szervező:

KOVÁCS M. MIKLÓS
1307 Ingham Street, N. S.
Pittsburgh, Pa.

LOGAN, W. VA.
Megbizottunk: VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

RIVESTVILLE, W. VA.
Megbizottunk: MOLNÁR JÓZSEF
Box 182

VALASSZA KI
melyik osztály van legközelebb az ön lakóhelyéhez a lépjen érintkezésbe felvétele felől a kálauzban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást.

HELEN, W. VA.
Megbizottunk: PUSKÁS LAJOS
Box 3
Stanatford, W. Va.

BOOTH, W. VA.
Megbizottunk: SÁRKÓZI IMRÉNÉ
Box 84

IDA MAY, W. VA.
Megbizottunk: BOROS LAJOS
P. O.

WEIRTON, W. VA.
Megbizottunk: REHÓ ZSIGMOND
Box 215

TRIADPHIA, W. VA.
Megbizottunk: TARR ANTAL
P. O.

CHATTAROV, W. VA.
Megbizottunk: KOCSEI GYÖRGY
P. O.

DUNBAR, W. VA.
Megbizottunk: GECSEY JÁNOS
P. O.

CLARKSBURG, W. VA.
Megbizottunk: VAJDA SÁNDOR
Box 420 1/4, Route 2.

MINDENRE VAN EGY-EGY PÉLDA

A vasutasok szakszervezetei, szám szerint négyen, eddig mintaképei voltak annak, hogy milyenek lehetnek az egészségesen és felegyelmeztetett dolgozó uniók. A vasutasok nem tűrték azt, hogy radikális elemek törjenek soraikba és ridegen fordítottak hátat John L. Lewis hivatgatásának, hogy csatlakozzanak a CIO kötelékéhez. Ennek dacára ezek a pompás uniók képtelenek voltak arra, hogy a huszezer tagtárs elbocsátását megakadályozzák.

Maguk a vasutak azzal védekeznek, hogy jövedelmük egyre jobban csökken, csak a legszükségesebb megakarítják sok árán képesek pénzügyi egyensúlyukat fenntartani. És utalnak arra is, hogy a kért és várt szállítási díjtétel-emeléseket nem tudták megkapni. Szeptember elseje óta a forgalom is állandó csökkenést mutat úgy, hogy a létszám-csökkentése rájuk nézve pénzügyi okokból elkerülhetetlen volt.

Mindez a sok magyarázat és mentegetőzés azonban nem ad kenyeret az elbocsátott huszezer vasutas és családja szájába. Ezek az emberek kenyeret akarnak és nem üres, magyarázó szavakat.

Hozzáért emberek azt hiszik, hogy ezen a ponton fordul majd fel az eddigi amerikai vasuti rendszer szekere. Ez a huszezer ember lesz az, akinek nyomorúsága elhozza az amerikai vasutaknak közüzembe való vételét, államosítását, ami az ilyen szörnyű létszámbeli kilengéseket örökre lehetetlenné fogja tenni.

Az 1894-ik esztendő során az Egyesült Államok elnöke Grover Cleveland volt, a korábbi buffalói Demokratia párti ügyvéd. Cleveland kormányzata alatt is volt egy üresedés a legfelsőbb bíróságnál és azt az állást szintén egy szenátorral töltötték be azért, mert az elnök és a nagytőke között éles ellentétek voltak.

Az 1893-ik évben meghalt Samuel Blatchord supreme courti bíró, aki New York városából származott és Cleveland elnök utódjává az ugyan-csak new yorki Hornblower William ügyvédet nevezte ki. Nagyon szerencsés választás volt ez, mert Hornblower csak 41 éves, liberális ember volt, a magyar származású Joseph Pulitzer jogtanácsosa, aki szabadelvűségéről országosan híres volt.

Hornblower két évvel korábban a new yorki ügyvédi kamara megbízásából egy vizsgálatot vezetett, amelynek eredményeként Isaac H. Maynard new yorki helyettes igazságügy minisztert elcsapták és mikor valamivel később a felbontás hírosága tagja akart lenni, százezer szótöbbséggel elbuktatták.

Ez a Maynard a nagytőke erős támaszának. David B. Hill szövetségi szenátornak kegyeltje volt, aki nyomban harcot indított Hornblower kinevezése ellen és elérte azt, hogy Hornblower lett a legfelsőbb bíróság tagja. Cleveland ekkor mérgében egy Peckham nevű embert nevezett ki bírónak, aki Black bíró módjára eltárgadta azt, hogy egy titkos és elfogultságról híres társulat tagja. A szenátus, amely efelől nem tudott, már jóváhagyta a kinevezést, amikor az ülés folyama alatt olyan jelentések érkeztek a szenátorokhoz, a melyek világosan mutatták, hogy baj van a kréta körül. A szenátorok tehát új szavazást tartottak, a jelölést visszautasították, de mindez persze olyan botrányok kíséretében zajlott le, mint aminek most Black bíró kinevezése körül merültek fel. A kinevezett és elejtett bírónak főleg azt rótták terhére, hogy nem hazudott ugyan, de eltitkolta a valóságot, szóval úgy tett, mint Black bíró.

A delog vége az lett, hogy Edward D. White louisianai szenátor kapta meg a bírói széket, olyan ember, aki a

Olyan lármát csaptak a nagytőke lapjai Hugo L. Black bíró kinevezése körül, mintha ilyesmi soha nem történt volna az életben és mintha ilyen-mire csak Roosevet elnök lenne képes. Az ember csakugyan azt hitte volna, hogy Amerika először látott feltűnő botrányt egy supreme courti bíró személye körül, de szerencsére vannak ennek az országnak történet tudósai, akik a legpróbb dolgokat is kibogarásszák és az ország tudomására hozzák, hogy nem történt semmi új a nap alatt, volt már hasonló természetű botrányunk.

Tízaz, hogy az eset régen történt. Az 1894-ik esztendő során. Ez ugyan mindössze 43 esztendő, de rég kimondták azt az igazságot:

— Az emberiség élete manapság gyorsabban halad mint a régi korban. Ma tíz esztendő, sőt gyakran öt, több, mint azelőtt egy egész évszázad.

Ha másutt nem, a mai Magyarországon életében látják ennek a mondásnak igazát. Huszonöt év előtt például még nem volt a magyar nemzeti életnek nagyobb eseménye, mint március tizenötödike vagy október hatodika, de ezek mind eltörpültek a trianoni csapás folytán és a háttérbe szorultak, hogy talán soha többé fel se ébredjenek régi dicsőségükre.

Az 1894-ik esztendő során az Egyesült Államok elnöke Grover Cleveland volt, a korábbi buffalói Demokratia párti ügyvéd. Cleveland kormányzata alatt is volt egy üresedés a legfelsőbb bíróságnál és azt az állást szintén egy szenátorral töltötték be azért, mert az elnök és a nagytőke között éles ellentétek voltak.

Az 1893-ik évben meghalt Samuel Blatchord supreme courti bíró, aki New York városából származott és Cleveland elnök utódjává az ugyan-csak new yorki Hornblower William ügyvédet nevezte ki. Nagyon szerencsés választás volt ez, mert Hornblower csak 41 éves, liberális ember volt, a magyar származású Joseph Pulitzer jogtanácsosa, aki szabadelvűségéről országosan híres volt.

Hornblower két évvel korábban a new yorki ügyvédi kamara megbízásából egy vizsgálatot vezetett, amelynek eredményeként Isaac H. Maynard new yorki helyettes igazságügy minisztert elcsapták és mikor valamivel később a felbontás hírosága tagja akart lenni, százezer szótöbbséggel elbuktatták.

Ez a Maynard a nagytőke erős támaszának. David B. Hill szövetségi szenátornak kegyeltje volt, aki nyomban harcot indított Hornblower kinevezése ellen és elérte azt, hogy Hornblower lett a legfelsőbb bíróság tagja. Cleveland ekkor mérgében egy Peckham nevű embert nevezett ki bírónak, aki Black bíró módjára eltárgadta azt, hogy egy titkos és elfogultságról híres társulat tagja. A szenátus, amely efelől nem tudott, már jóváhagyta a kinevezést, amikor az ülés folyama alatt olyan jelentések érkeztek a szenátorokhoz, a melyek világosan mutatták, hogy baj van a kréta körül. A szenátorok tehát új szavazást tartottak, a jelölést visszautasították, de mindez persze olyan botrányok kíséretében zajlott le, mint aminek most Black bíró kinevezése körül merültek fel. A kinevezett és elejtett bírónak főleg azt rótták terhére, hogy nem hazudott ugyan, de eltitkolta a valóságot, szóval úgy tett, mint Black bíró.

A delog vége az lett, hogy Edward D. White louisianai szenátor kapta meg a bírói széket, olyan ember, aki a

nagytőke erős hive, kétségtelenül becsületes, de maradi ember volt, akit régen elfeledtek és ma már csak a történetírók tudják, hogy ilyen nevű tagja is volt vaamikor a Supreme Courtnak.

Végevedményben ez lesz a sorsa Black bírónak is. Apránként elfeledik, mert hiszen ilyen kis kaliberű emberek tartós nyomot nem hagyhatnak maguk után és nem változtatnak az ország szekerének haladásán.

MIT LEHET KEZDENI A FIUVAL?

— Szerkesztői üzenet —

Azt írja levelében, tisztelt előfizetőnk, hogy kedves fia elérte a 19 évet, sikeresen elvégezte a High School-t, arra nincs pénz, hogy egyetemre küldhessék, tehát mit lehet vele csinálni? A fiu még sohasem volt távol a szülői háztól, nem próbált semmit és nincs is bátorsága, hogy nekilásson valaminek.

A New York államban levő Fairport városkában, amely az Erie csatorna partján van, autóbaleset történt egy Fred Coomber nevű 26 éves fiatal emberrel. Hajtás közben eltörtött kocsijának első tengelye és az autó, amelyet nem lehetett többé kormányozni, berohant a csatornába, amely 20 láb mély.

Ez még hagyján lenne, de az igazi baj az volt, hogy Fred Coomber sok mindent tud, de uszni nem tudott. Ellenben megtanult abban a pillanatban, amint halálos veszedelem fenyegette az életét. Igaz, hogy kutya módjára csapkodva, de úgy kiuszott a partra, mint annak a rendje. Kutya-baja se történt.

Annak idején minket is így tanítottak meg uszni. Nagyobb pajtásaink bedobtak bennünket a mély vízbe és a következő pillanatban már tisztában is voltunk az uszás titkával.

Az ön fia egyelőre még sohasem próbált uszkálni az élet áradatában. Próbálja meg tehát a következőkét vele: adjon neki husz dollárt és indítsa utnak a legközelebbi nagy város felé, amely legalább száz mérföldre van családi otthonától. És indulás előtt mondja meg neki szigoruan, hogy addig ne jöjjön haza látogatába, míg saját keresetéből nem futja a költségekre.

Mondunk azonban önnek is valamit. Ha ön annak idején fejest tudott uszási tudomány nélkül ugrani magyar földről az amerikai vizekbe és alapos mestere lett az idegen vizekben való uszkálásnak, mi a csodát félti azt a fiut, aki ebben a vízben nőtt fel és annak áradata nem idegen neki.

BECSÜLETSZAVUKAT ADTÁK EGYMÁSNAK

Egy eldugott kis híreskésben, amelynek forrása egy berlini távirat volt, arról értesülünk, hogy amit Hitler és Mussolini közötti találkozásuk alkalmával végeztek, arra becsületszavukat adták.

A magunk tapasztalatlan voltában azt hittük, hogy csakugyan lesz valami abból, amiben a két diktátor megegyezett akkor, mikor legujabb terveiket főzték. Ez a hitünk azonban megszűnt abban a pillanatban, amint a becsületszavak váltása felől értesültünk. Mert ha csak úgy történt volna az egyezés, ahogy megbecsültek a diktátorok bizonyos terveket, azoknak lehetőségét még hittük volna, de mikor becsületszavukat adták rá, akkor már tudtuk, hogy baj van Köpecen.

Megmondta azt régen a nagy francia diplomata, Taleyrand:

— Addig még hiszek Metternichnek, amíg csak egyszerűen mond valamit, de mikor már szavát adja rá, akkor tudom, hogy le akar szurni.

Mi, magyarok, különösen az olasz becsületszó értékével vagyunk alaposan tisztában. Ismerjük annak értékét a híres

hármas szövetség idejéből és ismerjük hat hónap óta, amikor is a derék Mussolini bácsi egy kis szerb gazdasági szerződés kedvéért úgy elrugta magától magyar barátait, mintha soha hírt se hallotta volna.

A németek még hagyján! Azok állják a szavukat ember módjára, de az olasz más vérből való. Cséscsap és ingatag. Abban annál kevésbé bizunk, minél jobban bizonyodik és mikor becsületszavát emlegeti, akkor három gombot rakunk arra a zsebünkre, amelyen addig csak egy volt.

Szinte alázatos szerénységgel jelezzük, hogy a Mussolini és Hitler egyezségéből nem lesz tartós üzlet. Alapjában véve nem is hiszünk, hogy a németek egyetlen pillanatra is komolyan vették volna az olaszok szavait, csak éppen szükségük volt most arra, hogy valami okból a német-olasz szövetséggel tüntessenek. És ezt meg is tették. Lejátszották a komédiát, amelyet abban a pillanatban el is feledtek, amint Mussolini átlépte a német határt. Legfeljebb jó utat kívántak neki udvariasság okából. A viszont nem látásig.

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzintézet 67 év óta szolgálja becsületszóval ügyfelei érdekeit

Ereкке magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garantálja. Különböző osztályra teljes felelősség mellett utal át pénzeket a világ bármely részébe, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERÜ INTÉZÉSE. — ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYEKBE SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER,
Külföldi Osztályvezető.

PEDLOW KAPITÁNY ÉS BRACK MIKLÓS KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI SZERETETCSOMAG

szállítmányainak indulási napjai:

NOVEMBER 9 ÉS DECEMBER 10.

20 FONTOS vagy annál kisebb csomag szállítási díja a new yorki forrástól a címzettig \$250

— HUSZ FONTON FELÜL MINDEN FONT 10 CENT — Magyarországra és Csehszlovákiába küldhetők szeretetsomagok, de Csehszlovákiába CSAKIS HASZNÁLTI RUHANEMÜ küldhető.

A szállítási díj ugyanaz, mint a magyar csomagoké. Minden csomag 25 dollárba van biztosítva teljes elvesztés esetére. A csomag 60 font körül lehet. — A magyar csomagok tartalma vegyesen lehet. — NEM SZABAD KÜLDENI: Dohányt, sőt gyufát, üngyujtót, szesztőszereket, luxuscikkeket, selyem és rőfoszart, yadszámra, bőrt, prémet, — A csomagot erős zacskóba kell varrni és az agi lltitni címetet mintá szerint Címzési minta

A feladó címe: Ohazai cím: Capt. J. G. Pedlow 1220—2nd Ave. New York, N.Y.

A new yorki forrástól cím: Capt. James G. Pedlow 1220 SECOND AVE NEW YORK CITY

AMERIKAI BETEGSEGÉLYZŐ ÉS ÉLETBIZTOSÍTÓ SZÖVETSÉG (BRIDGEPORTI SZÖVETSEG)

MEGBIZHATÓ, OLCSÓ ÉS 120 PERCENTES ERŐSSÉGŰ MAGYAR EGYLET

A Szövetség kötvényei készpénz értékűséggel bírnak. A kötvényekre kölcsönt kaphatnak a tagok. Kimaradás esetén készpénz visszafizetés, kifizetett értékű kötvény adása, vagy évekre terjedő ingyenes biztosítás. A gyermekek kötvényei ugyanilyen kedvezményeket biztosítanak.

Biztosítási módszerek: Egész életben fizetendő. Husz évig fizetendő. Husz év után esedékessé váló. Ötven éves korban esedékessé váló. Hetven éves korban esedékessé váló. Husz éves "term" biztosítás, ami a legolcsóbb biztosítási módszer.

BETEGSEGÉLY BIZTOSÍTÁS

Címe: 1412 State Street

Bridgeport, Conn.

THE HUNGARIAN REFORMED FEDERATION OF AMERICA

MEGVOLTAK AZ ELSŐ SZENT MISSIÓK W. VIRGINIÁBAN ÉS VIRGINIÁBAN

A Wheeing, W. Va.-i megyes főpásztor kegyes engedélyével nyolc napos szent Missiót tartottak Gary, W. Va. és Pocahontas, Va.-i magyar hívek részére Msgr. Dr. Nagy Dezső detroiti és Dr. Komlóssy Miklós pittsburghi magyar plébánosok.

A két plébános már október 8-án elutazott hazulról és 9-én délnél érkeztek Gary, W. Va.-ba. Gary-ben Father Gleeson várta őket, s az ő vendég-szerető hazánál maradt Msgr. Nagy, — míg Father Komlóssy Pocahontas-ra ment át, Father McNulty plébániájára. A szent Missiókat október 10-én, vasárnap kezdték meg és a következő vasárnap, 17-én zárták le. Mindkét Missió atya 15 beszéd keretében magyarázta meg a régóta árva magyar híveknek szent hitük legfőbb igazságait. A szent Missiók hírére távolesó helyek (plézek) magyarjai is mind eljöttek; sőt az egyik helyen a magyar ref. lelkes ur egész presbiteriumával megjelent az esti missió szent beszédén.

Napközben a missiók atyák a helybeli angol Father-ek irányításával meglátogatták lehetőség szerint a híveket, amikor is mindenütt lelkes szeretettel fogadták őket.

Ez a nyolc nap, mint a jó hívek mondták, teljes nyolc UNNEPNAP volt számukra. Buzgón elvégezték szt. gyónásukat és szt. áldozásukat és könnyek közt bucsúztak el a távozó atyáktól, akik sok-sok

lelki boldogsággal telve október 19-én, kedden este érkeztek meg otthonukba.

A szent Missiók gyönyörű sikerét nagyban előmozdították az összes magyar napi- és hetilapok remek cikkei, valamint a W. Va.-i rádióleadó állomásról Mr. Dobos András pocahontasi honfitársunk többszöri lelkes felhívása A Missiók atyák halásán köszönik a szíves, sokoldalú cooperációt.

West Virginia és Virginia óriási hegyei közt elrejtett völgyekben 45-50 sőt 52 éve élnek egyfolytában magyar testvéreink. Ezelőtt 45-50 évvel a hirhett Cook társaság toborozta és szállította lezárt kocsikban New York-tól a west virginiai hegyek közé a kíváncsi magyarokat. Sokan közülük azóta sem voltak künn a kis plézekről s számukra az Amerika, amit az elzárt kis völgyekből látnak. Szinte sirt a lelkünk czen pusztuló-vesző véreink látásán. Örökös elzárt-ságukba, csendes kis magányukba becsillanó napsugár, derűs verőfény volt a mozgalmak nagy világból érkező és arról beszélő két missió atya. Érthető volt örömük, boldogságuk.

A két Father örömmel végezte szent hivatását s minden fáradságát sokszorosán megfizetve látja abban, ha e szomorú hegyvidék csendes lakóinak pár napra örömpirt, mosolyt, életkedvet csaltatott becsületes magyar arcára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

KISH ANDRÁS, BRADY. — Köszönet, testvér. Utasítás szerint könyveltük. — Igyekezni kell és biztosan tudom, hogy sikerül Önnek. Szíves üdvözlét. "3-ASSZONY". — Ez a felelet: "The constitution is the highest law of the country".

ÉRSEK JÓZSEF. — Bizunk, testvér. Pásztor body biztosan segít. Szíves üdvözlét.

VARGA PÁLNE. — Köszönet, a lap meg. Szíves üdvözlét.

RONCZ PÉTER. — Köszönet testvér, utasítása szerint intéztük.

KAMÁN JÁNOSNÉ. — Köszönet és szíves üdvözlét.

MRS. FODOR. — Megindítottuk. Szíves üdvözlét.

MRS. LENCSES. — Köszönet. — Kár lenne még az öreg levágni.

A. SIMÓ. — Köszönet, a naptárak mennek majd. Szíves üdvözlét.

SAM MELEG. — Köszönet és szíves üdvözlét.

VARGA JÁNOS. — Köszönet, elmennek majd.

TOBIÁS FERENCNÉ. — Nem késő, köszönet, elmegy időben. Szíves üdvözlét.

MOLNÁR ANDRÁS. — Köszönet a szíves sorokért. Elküldjük időben.

KUTASI BALINT. — Az adás-vételi szerződést hitelesíteni kell a Canadában levő magyar konzuli hivatalnak.

POLLÁK JÁNOS. — Köszönet, testvér.

ÖREG BANYÁSZ. — A Nazizmus vagy Hitlerizmus céljai és programja: diktatura, alkotmány nélkül való kormányzás, a kereszténység kiirtása, a pogány vallások visszaállítása. Azok a papok, akik a nazizmust dicsérik, nem tisztességes szolgái a hitüknek és az Istennek.

LÉVAY ANDRÁS. — Köszönet és szíves üdvözlét.

SOKOL GYULA. — Mikor a polgárpapirt megkapja, szíveskedjék újra írni. A birtokot nem fogják sem elvenni, sem elárverezni. Mint amerikai polgár az amerikai konzul gondoskodik róla, hogy a bankban a pénz meg legyen védve és azt a törvényeknek megfelelően kisebb összegekben kihozzathassa.

BENCE PÁL. — Köszönet, testvér.

TAKÁCS JÁNOS. — Köszönet és szíves üdvözlét.

GERE MIHÁLY. — Köszönet testvér.

IFJU BANYÁSZ. — Akik az előfizetési versenyt megnyerik, július második felében indulnak a North German Lloyd legnagyobb öt napos hajóján. Természetes, hogy ugyanakkor sok magyar megye haza a Himmler Márton vezetése alatt szervezendő társasutazással. Igyekezni kell a versenyben.

KABAI JÁNOS. — Köszönet és szíves üdvözlét. Mind el lesz intézve. Hogy van?

NOGRÁDY DEMETER. — Köszönet, testvér.

HERCEG FERENC. — Köszönet és szíves üdvözlét.

SZABÓ ISTVÁN. — Köszönet testvér, még nem ragadt ránk. Szíves üdvözlét.

SZABÓ A. JÁNOS. — Köszönet, megindult.

BAJTEK JÁNOS. — Köszönet, nem szűnt meg, irtunk a postának, hogy mi a baj.

TALLÁROM ISTVÁN. — Megkaptuk, köszönet.

Kerestetés

Keresem édesapámat, Bakk Mihályt (Szász), aki jelenleg 46 év körül van és az óhazából Szilággy megye, Hadad községből való. Kérem őt vagy a róla tudókat, hogy engem, mint leányt, hollétééről és hogylétééről az alábbi címen értesítsenek: Bakk Ilonka, 8580 White St., Detroit, Mich.

NYUGTÁZÁSOK

A múlt héten a következő testvérek küldtek pénzt a maguk vagy mások előfizetésére: John Pásztor, Rayland; S. Meleg, Easton; Frank Kovács, Chicago; Albert Simó, Royalton; Steve Szabó, Hetzel; Paul Varga, Zeigler; Péter Tallárom, Gracetown; John Varga, Flint; Frank Herceg, Hollister; Péter Roncz, Divernon; Demeter Nógrády, Gloucester; Paul Bencze, Monaville; Julius Szakál, Osa-

ge; John Pollak, Daisytown; Mich. Géczy, Pursglove; John Seman, E. Beckley; John Bajtek, Hetzel; John A. Szabó, Rita; Mrs. S. Lencses, Buckner; John Kabai, Majestic; Joe Magyar, Gary; John Kaman, Newark; Joseph Bodor, St. Paul; John Takács, Superior; Andrew Léway, Latrobe.

Hálás köszönet, testvérek.

GYENES ANDRÁS ÁRVAIT KÁRTALANÍTOTTA ILLINOIS ÁLLAM

Az illinoisai bányászok közt évek óta dúló testvérháborúnak majdnem első áldozata volt Gyenes András, akit 1932-ben megöltek.

A martir-halált szenvedett bajtárs özvegye és árvái hosszas kilincselés és nyomorgás után pár hete végre kártérítést kaptak Illinois államtól, mert zavargás alatt történt a szerencsétlenség és az állam volt a felelős a gyilkosságért.

A kártérítés összege 15,000 dollár.

A LOGANVÖLGYI MAGYARSÁG A BETHLEN OTTHONÉRT

Közl: Nánássy Lajos árvaatya

Október végén közel egy hetet töltöttem Logan vidékén és Pocahontason. Természetesen a ligonieri Bethlen Otthon érdekében. A logani és vidéki nők már megérkezésem előtt adományokat gyűjtöttek a magyar árvák és öregek javára és a segítés munkájában csatlakoztak hozzájuk a red jacketi és moncloi magyarok is. Mikor szegény bányászemberek 200 dollárt juttatnak a ligonieri árvák és öregek asztalára, hogy azon kenyeret vásároljunk számukra, le kell venni a kalapot bányásztestvéreink és családtagjaik előtt.

Igy árvaatya idejét arra fordította, hogy a Ligonierban építendő új aggmenházi tervet ismeresse, érdeklődést keltsen az iránt és adakozásra sarkalja a jó szíveket. Sehöl sem kell magyarázni azt a tényt, hogy Amerika magyarságának első sorban aggmenházakra van szüksége, de különösen nem Logan völgyében, ahol nagy számmal élnek kiöregedett magyar bányászok, akiknek életük alkonyán egyetlen reménységük és vigasztalásuk az, hogy magyar aggmenházban helyezkedjenek el. Így érthető, hogy az új aggmenház építést megértéssel és lelkesedéssel fogadták és úgy magánosok, mint testületek adományokat tettek erre a célra. A szegényebbek 1-2 dollárt nyújtottak át, a jobbmódúak pedig na-

MULATSAGOK

A Welch, W. Va. és környéki magyarság október hó 30-án, szombaton nagy táncmulatságot rendez a Coney Island hatalmas tánctermében, melyre a környék magyarságát ezuton is szeretettel meghívja a rendezőség. A mulatság tiszta jövedelmét a pocahontasi Verhovay Rézbarda Rádió alap javára fordítjuk. Belépti jegy férfiaknak \$1.00, nőknek 25 cent. — A zenét a pocahontasi Verhovay Rézbanda fogja szolgáltatni.

A Verhovay Segély Egylet Hemphill, W. Va., 431. fiókja szombaton, november 13 án este 7:30 kezdettel Fényes Bált rendez a Coney Island helyiségében, Welch, W. Va., amelyre a vidék magyarságát ezuton is

gyobb összegű ajánlatot tettek, hogy havi részletekben le törlesszék. Akivel nem volt alkalma találkozni árvaatyaának, beküldheti az új aggmenházra szánt adományát erre a címre: Bethlen Home, Ligonier, Pa.

ELHUNYT BAJTÁRS: Molnár Károly etheli lakos, a magyar közügyeknek buzgó harcosa és a Bethlen Otthon hűséges támogatója, 32 éves korában tüdőgyulladásban, okt. 21-én reggel elhunyt. Elnöke volt a Verhovay Egylet logani osztályának, a logani és vidéki Társaskörnek, a logani ref. egyháznak pedig presbitere. — Temetése nagy közönség jelenlétében október 23-án ment végbe.

szeretettel hívja a Rendezőség. A Pocahontasi Verhovay Banda muzsikál. — Belépti díj: Férfiaknak \$1.00, nőknek 35c.

MAGYAR MOZI CRESCENT-EN

Vasárnap, október 31-én délután 3 órakor a Crescent-i Önképző termében magyar mozifilm előadás lesz. Azt tervezik, hogy a magyar filmeket ezental rendszeresen bemutatják Crescent vidék magyarságának.

AKAR-E ÖN IS GAZDAG LENNI?

Az Old Gold új versenye teljes lendülettel halad

Egy nagyon ritkán adódó alkalmat adott most önöknek az Old Gold cigarettákat gyártó P. Lorillard Co. a múlt hónapban bejelentett versennyel, amelyben egy újabb \$250,000-t adnak ki díjakban. Nem lehetetlen, hogy ezen összegből egy életre szóló pénzügyi segítséget nyer valamelyik olvasónk. Ez a verseny már is nagy port vert fel lapunk olvasói között mindenütt. Mindnyájuk szeretné az 1000 díj egyikét megnyerni. Ebben a versenyben a család minden tagja részt vehet, kicsi, nagy, öreg, fiatal, nő és férfi. Ebben nem kell rejtvényeket megfejteni! Semmi külön tudás nem szükséges. A legegyszerűbb mechanikusnak épp annyi esély van nyerni, mint az egyetemi professzornak. Es annak dacára, hogy a verseny már a múlt hónapban megkezdődött, még mindig van idő benevezni. Menjen el a legközelebbi cigarettárusítóhoz és kérjen tőle hivatalos Old Gold képes bulletint a hozzávaló utasításokkal együtt. Kövesse azokat pontosan. Ha tőle nem kaphatja meg, úgy írjon a Magyar Bányászlapoz és má azonnal elküldjük címére.

Ne felejtse el, hogy ha a dupla enyhe Old Gold cigarettából elszív egy csomaggal és az nem nyeri meg a tetszését, duplán küldjük vissza a pénzt.

Gyászjelentés

A nemzeti gondolat diadalának elégtételével, az Új Haza demokratikus intézményeibe vetett hittel, a Szülőföld iránti tisztelet és kegyelet soha meg nem szűnő érzésével jelentjük, hogy Magyar-Amerika egyik legsötétebb szegénységtől, közéletünk állandó kútmérgezője, az

UJ ELŐRE

nevű kommunista napilap a jóérzésű magyarok általános megelégedésére, a gyalázkodás, elvtelenség és árulásban való hosszas vergődés után, gyalázatos létezésének 35-ik évében megszűnt létezni.

Az elhunyt napilapot az igazságra ébredve ösztönöz gyászolják azok az elbolondított magyarok, akik valamikor a szocialista zászló alá esküdve, később az újság szélhámos vezetőit a kommunista táborba követték s akiket két év előtt véglegesen elárulva magukra hagytak a vörösek közt is, hogy az újságos élőkódó kalandorok az "egységfront" zavaros vízein halász-hassanak.

Gyászolják az újság kimúlását azok a szerencsétlen szkeb nyomdászok, akik a clevelandi nyomdában szégyenletes éhbéret dolgoztak s akik a tisztességes szervezett munkások megvetését éveken át kénytelenek voltak eltűrni, most pedig kenyér nélkül maradnak.

Nem gyászolják a vörös szennylap kimúlását azok a magyarok, akik alól annak idején a new yorki hatalmas Onképző és Betegsegélyző Szervezetet és annak kincstárát ellopják, akik től a nyomdát, papírt, papírt, festéket elrabolták s nem gyászolják azok a szegény áldozatok sem, akiknek a kifosztásában segítségére voltak minden börtön-töltésüknek.

Nem gyászolják a vörös szennylap csufos bukását azok a szerencsétlen szervezett munkások, akiket az Új Előre nyomdájából a depresszióban az utcára dobtak, hogy a kommunisták akkori politikájának megfelelően szkeb-nyomdát csináljanak az újságnak.

Nem gyászolják az újságot azok a józan, jó érzésű magyar emberek, akik Magyar Amerikában építő munkát végeztek, akik lojális polgárai ennek a hazának, akik szeretettel emlékeznek a Szülőföldre s akik mindig undorral és utálattal nézték a vörös fehély pusztítását s akik felsmerték, hogy a gyalázkodó, elvtelenség szennylap rákfenéje volt magyar életünknek ebben a hazában.

Az elhunyt lap és a rajta élőkódó társaság a halódást és a temetést is gyűjtésre, fosztogatásra használta és gyalázatos mult-jához hűen, becsutellen életét árulással fejezte be.

A temetés előtt a halodó szennylap már oszlásnak indult s a hullá-szagot a szénlis Szabados Zádor, a munkások nyakán élőkódó többszörös áruló szolgáltatta.

A lap emléke mindig gyűlöletes lesz és undort fog kelteni mindaddig, míg jó érzésű magyar emberek élnek ebben az országban.

A hűlt tetemeket New Yorkba szállították s az "Amerikai Magyar Világ" című új kommunista napilapba helyezve adták át az enyészetnek.

Halottvívők voltak: Fehér József, az "Ívő" magyar szek ciójának titkára, az új kommunista napilap bábja, Szabados Zádor, a magyarországi és amerikai radikális munkások többszörös árulója, a "fascista" Amerikai Magyar Népszava v. fő szerkesztője és mindazok, akik a kommunizmus cégére alatt bolondították Magyar Amerika munkásait.

Emlékét feleddje el Amerika magyarsága.

A gyászolók nevében:

A meggyőződéses magyar kommunisták, akiket az elhunyt elárult.
A Munkás Bs. és Önképző kifosztott tagsága.
A hirdetésekben kifosztott olvasók.
Az utcára lökött szervezett nyomdászok.
Es Kun Béla, akit az elpusztult lap szintén elárult.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A gyászolók köszönetet mondanak mindazoknak a magyar lapoknak, amelyek a felvilágosítás munkájával az elbolondított magyarok szemét kinyitották és lehetővé tették, hogy a temetés gyorsan és a gyászolók tájékozódásánál nélkülözhetetlenek.

Koszoru megváltás helyett a kiábrándult "elvtársak" fizetsenek elő a tisztességes magyar lapokra.

Egy új, FRISS hang a Régi Négyes Karban

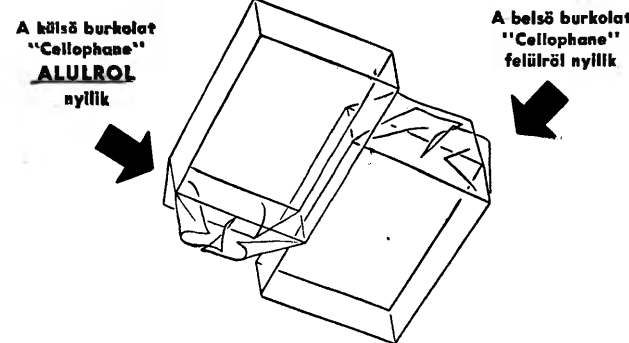

AZ ÖSSZES TÖBBI vezető cigarettá fajták a finom dohány- aikról zengenek dics himnuszokat. Ezt teszi az Old Gold is! Nem terem finomabb dohány, mint, amit az Old Goldban használnak. De ez az Old Gold dics himnusának csak EGYIK VERSE.

Az Old Gold egy külön szolgálatot is nyújt önnek . . . ami ezen az őszön és télen fontos önnek . . . amikor a gőz fűtés kiszáritja a levegőt és hűlések és torok bajok fenyegetnek.

A kiszáradt dohány csipős és izgató. Az Old Gold egy külön burkolat Cellophanet tesz minden csomagra. Ez a dupla burkolat duplán védi az Old Gold frissességét. Megóvjá az aszottságtól és szárazságtól. Sem a gőz fűtés, sem a száraz téli levegő nem hatol át a dupla Cellophane vértzetten.

Az a finomabb, frisebb Old Gold egy új hangot üt meg . . . ami édes zene az izlésének.

\$100,000.00 ELSŐ DIJAT NYERHET AZ OLD GOLD

új \$250,000.00 kép versenyében. Szerezze be a benevezési szelvényt és minden részletet bármely cigarettá üzletben.